

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 34a

Ljubljana, sredo, dne 11. februarja 1931

Leto II.

Eksodus nemške desničarske opozicije

Narodni socialisti in nemški nacionalci zapustijo demonstrativno parlament pred začetkom razprave o proračunu zunanjega urada - Popoln neuspeh obstrukcijskih naporov opozicije - Ekspoze zunanjega ministra dr. Curtiusa

Francoski maršal Pétain, ki je bil te dni imenovan za generalnega inšpektorja zračne obrambe Francije.

Organizacija zračne obrambe Francije

Paris, 10. februarja. Predsednik francoske republike Gaston Doumergue je pravkar podpisal dekret, s katerim se predpisuje organizacija obrambe proti zračnim napadom. Ministrski svet je poveljal nato maršalu Pétainu nalogo, da organizira skupno akcijo prizadetih ministrstev glede zračne obrambe države. Maršal Pétain je dobil v tej svoji novi službi naslov: generalni inšpektor zračne obrambe dežele. Maršal je novo imenovanje sprejel pod pogojem, da se oprosti vseh drugih svojih služb v francoski armadi.

Odnosaji med Rusijo in Kitajsko

Pariz, 10. februarja. AA. Danes je odpotoval v Nanking mladokitajski voditelj zmerne struje Chen. Nankingska vlada se bo z njim posvetovala o sovjetski Rusiji, ker je znan strokovnjak v ruskem vprašanju in je v Rusiji bil več časa. Po drugi strani pa ni verjetno, da bi mu bilo poverjeno kitajsko poslanstvo v Moskvi, ker si hoče Mandžurija ohraniti odločilno besedo v vprašanju kitajsko-ruskih odnosov. Mnogi znaki govore za to, da bi Nanking pristal na politiko sodelovanja z Rusijo, če bi se Moskva resno obvezala, da se ne bo vmešavala v notranjo politiko Kitajske.

Gandhi se zanima za rezultate indijske konference

Bombay, 10. februarja. AA. Bahadur Sapru, ki se je zadnje dni sestal z Gandhijem in z drugimi voditelji indijskega kongresa v Alahabadu, je brzojavil Jayakarju da je Gandhi izrazil željo, naj bi ga informiral o poteku indijske konference v Londonu in imel s njim razgovor. Kakor je znano, je Jayakar prisostvoval nedavni konferenci za Indijo v Londonu. Jayakar odpotuje noč v Alahabad, od tod pa v Delhi, kjer se sestane z indijskim podkraljem.

Preiskava o balgarsko-grškem incidentu

Sofija, 10. februarja. AA. Bolgarska agencija poroča: Grška in bolgarska vojaška komisija, ki je imela nalogo, da izvede anketo o obmejnem incidentu, je končala svoje delo. Člani komisije so podpisali protokol, ki ugotavlja, da je bil grški vojak ubit na bolgarskem ozemlju in da je rabil puško, ker so v njegovi bližini našli tri izstrelke. Nadalje so ugotovili, da je ta vojak streljal na bolgarsko stražo iz zasede. Vojski, ki so stražili na bolgarski in grški meji in ki so izzvali incident, bodo odstranjeni.

Odprava cenzure na Španskem

Madrid, 10. februarja. AA. Včeraj je bila španska cenzura uknjena. »Gazeta de Madrid« objavila dva odloka, naslovljena na letalskega majorja Franca in na republikanskega pisatelja Ortego v Gassetu, naj se tekem 30 oziroma 8 dneh predata oblastem in opravičita svoje postopanje v zadnjih nemirih. Na drugi strani je vlada voditelju katalonskega avtonomističnega gibanja polkovniku Maciji odpustila njegov prestop.

Hud mraz v Švici

Curih, 10. februarja. AA. Po vsej Švici je pritisnil nenavadno hud mraz. V Juri je temperatura padla na 33 stopinj pod ničlo.

Berlin, 10. februarja. d. Včerajšnja seja nemškega državnega zbora je trajala več kot 12 ur in se je končala šele davi ob pol ure. Okrog polnoči je bilo odrejeno glasovanje po predlogu za poostreitev poslovni-ka. Predlog je bil sprejet s 303 glasovi. Opozicija je izzvala različna glasovanja, pri katerih je bila pa vedno poražena. Po 12. uri je zbornica sprejela spremembo tiskovnega zakona, s katero se poslancem, ki uživajo imuniteto, prepoveduje fungirati kot glavni uredniki. Potem so bili sprejeti predlogi za kazensko zasledovanje raznih poslancev skrajne leve in desnice.

Berlin, 10. februarja. d. Danes popoldne se je zopet vršila seja nemškega državnega zbora. Na dnevnem redu je bila razprava o proračunu zunanjega urada. Ta razprava je bila združena z nemško - nacionalnimi predlogi za nezaupnico zunanjemu ministru dr. Curtiusu. Zunanji odbor je predlagal, da se predlogi, ki merijo na revizijo Youngovega načrta, odklonijo. Pač pa je priporočal predlog, da se predloži spomenica o nemških reparacijskih plačilih in o nemških pritožbah proti poljskim volitvam.

Predno je zbornica prešla na dnevni red, je dobil besedo narodni socialist Stöhr, ki je podal senzacionalno izjavo, ki so jo narodni socialisti stoje poslušali. V izjavi protestira proti včeraj sklenjeni spremembi poslovni-ka, ki jo označuje za prelom ustave. Vsi zakoni, ki se sklenejo na podlagi tega poslovni-ka, se morajo označiti kot protiuslavni. »Mi narodni socialisti,« je nadaljeval, »ne bomo v tej hiši organiziranega prelamljanja ustave več sodelovali. Zapustili bomo tributarni državni zbor (vi-harno odobravanje na levi). Svarimo svetovno javnost, da bi smatrala sklepe te zbornice za sklepe nemškega naroda. Apeliramo na Hindenburga, naj nastopi proti protiuslavnim krogom te hiše.« — Narodni socialisti so nato zaklicali trikrat »Heil!« in so v vojaškem redu odkorakali iz dvorane.

Nemško nacionalni poslanec Freytag-

Loringhoven je prečital nato izjavo svoje frakcije, v kateri označuje včerajšnje sklepe za protiuslavne; hkrati pa izjavlja, da se nemško-nacionalna stranka ne bo odpovedala sodelovanju v državnem zboru. Ne bo pa se udeležila razprav o zunanji politiki, kajti ta državni zbor je brez nemških nacionalcev Youngov državni zbor. Odobril je do sedaj vse, kar je moglo Nemčijo oškodovati. (V sredini in na levi vi-harni protesti.) Nemški nacionalci so nato zapustili sejno dvorano.

Zastopnik skupine kmečkega ljudstva Wendhausen je podal protestno izjavo proti včerajšnjim sklepom ter je izjavil, da je prava Nemčija samo v vrstah nacionalne opozicije. Tudi Wendhausen je z nekaterimi svojimi prijatelji zapustil dvorano.

Komunistični poslanec Stöcker je nato izjavil: Komunisti sicer protestirajo proti včerajšnjim sklepom, vendar pa ne mislijo na to, da bi igrali isto komedijo kakor združeni narodni socialisti in nemški nacionalci. Komunisti se bodo v državnem zboru še naprej borili proti Youngovemu sistemu in za sovjetsko Rusijo.

Pri prehodu na dnevni red je predsednik zbornice podelil besedo zunanjemu ministru dr. Curtiusu za ekspoze o zunanji politiki. Curtius se je v svojem govoru dotaknil dogodkov v Ženevi, razprav študijskega odbora za evropsko sodelovanje, razprav o gospodarstvu in potem je izjavil: Dosedanje obravnavanje problema evropske unije je bilo seveda samo tipajoč poskus in se preko tega še ni moglo priti. Nemško naziranje o tem vprašanju je obseženo v odgovoru Nemčije na Briandovo spomenico.

Curtius je nato govoril o nemško-francoskih odnosih in je dejal, da je stožerna točka velikih evropskih vprašanj v nemško-francoskih odnosih. Zahteva, za katere se borimo, niso nezdružljive z življenjskimi potrebami drugih narodov in se da jo izpolniti s pravično zmerno izravnavo. Mi smo prežeti s prepričanjem, da nastaja

novo čustvo skupnosti. Nočemo pa, da bi se nova Evropa zgradila na temelju našega najtežjega prepada. Ne opuščamo nade, da se bomo s francoskim narodom na tej poti našli.

Curtius je nato govoril o razorožitvenem vprašanju in je opozoril na zadnjo izjavo angleškega zunanjega ministra, ki je dejal, da je vsak član Društva narodov po zakonu in po časti zavezan k razorožitvi. Tem besedam pa morajo slediti tudi dejanja. Zahtevamo isto stopnjo varnosti, kakor si jo prisvajajo drugi zase. Izravnavo oborožitvenih razlik ne predstavlja samo pogodbene obveze, temveč je neizbežno potrebna, da se v Evropi ustvari mir in varnost.

Dalje je govoril dr. Curtius o obravnavanju pritožb proti Poljski in je zahteval od Poljske, da do meseca maja sporoči, kakšen je uspeh preiskave in kako stoji odškodninska akcija. »Te uspehe bomo natančno proučili,« je dejal, »in si pridržujemo pravico, da stavimo potrebne predloge, če bi poljski odgovor ne ustrežal našim pričakovanjem.«

H koncu je dr. Curtius govoril še o vprašanju Kleipe in Vzhodne Afrike.

Berlin, 10. februarja. d. V nadaljnjem poteku se je predsednik prečital pismo narodno-socialističnega poslanca Stöhra, ki je sporočil, da odlaga mesto podpredsednika v državnem zboru in da tudi drugi narodno-socialistični poslanci odlagajo uradne funkcije v pisarni državnega zbora. Stavljen bo predlog, da se dospele di-jete narodno-socialističnih poslancev predokazejo skladu za brezposelne. Potem se je začela razprava o ekspozeju zunanjega ministra Curtiusa. Med drugimi je govoril socialno-demokratski poslanec dr. Stampfer, ki je najprvo pripomnil, da so narodni socialisti, nemški nacionalci spekulirali na to, da bi Nemčija v Ženevi doživela poraz. Prišlo pa je drugače in oni sedaj smatrajo nemško zmago za svoj poraz. Seja je bila odgodena do jutri.

Zadnji bolgarsko-grški incident in Italija

Incident je demontiral vesti o uspehu Grandijevega posredovanja med obema državama - Zadrega fašistovskega tiska vsled angleškega koraka v Sofiji in Atenah

Rim, 10. februarja. n. Povodom incidenta na grško-bolgarski meji, v katerem je bil ubit en grški vojak, in po britanski intervenciji v Atenah in Sofiji, kateri sta se pridružili še Francija in Italija, je objavil fašistovski tisk le rezervirane komentarje. Italijanska rezerviranost je zelo značilna, ker je še pred kratkim fašistovski tisk naglašal, da je italijanski zunanji minister Grandi za časa svojega bivanja v Ženevi govoril z bolgarskima državnikoma Ljapčevim in Burovim ter grškim zunanjim ministrom Mihalokopulosom in da je tedaj Grandiju uspelo zblížiti stališče bolgarske in grške vlade glede procedure za rešitev vseh spornih vprašanj med obema balkanskima državama.

»Tribuna« je tedaj trdila, da bo posredovanje Italije omogočilo pravično in trajno ureditev vseh zadev med Grčijo in Bolgarsko. Izgledalo je tedaj, da sta Bolgarska in Grčija že sprejeli arbitražo Italije. Toda kmalu nato je zunanji minister Burov, ko se je vrnil iz Ženeve v Sofijo, novinarjem izjavil, da je britanski zunanji minister Henderson skušal posredovati med Bolgarijo in Grčijo in da ima njegovo prijateljsko posredovanje najboljši izgled za uspeh. Ta izjava Burova je pripravila fašistovski tisk do tega, da je ponovno naglasil, da je Grandi utrl pot do sporazuma med obema državama na Balkanu, ker je znano, da je Italija prijateljica tako ene kot druge in da ji je spričo tega moralo najbolje uspeti njeno posredovanje.

»Giornale d'Italia« je trdil, da je Italiji uspelo odstraniti vse zapreke med Turčijo in Grčijo. In te zapreke so bile mnogo de-

likatnejše in težje od onih, ki jih morata med seboj odstraniti Bolgarska in Grčija. Italija je tedaj z namenom, da »pacificira« položaj v vzhodnem bazenu Sredozemskega morja in na Balkanu, razvila živahno diplomatsko akcijo za ureditev bolgarsko-grških odnosov. Poln hvale za to delo italijanske diplomacije je »Giornale d'Italia« tedaj opozoril, da je Italija edina izmed vseh velikih sil, ki nesebično in iskreno posreduje med državami, katere smatra za svoje prijateljice. Fašistovska diplomacija je hotela na ta način sebi pripisati vodilno vlogo. In zaradi tega so demarš britanskega poslanika v Atenah in Sofiji, kateremu sta se zastopnika Francije in Italije pridružila, v Italiji komaj registrirali.

Odgovor grške in bolgarske vlade na to demarš se ne strinja z napovedmi fašistovskih listov, da je namreč Grandi že utrl pot do sporazuma, a okoliščina, da je diplomatsko akcijo za rešitev tega nesporazumljenja prevzela Velika Britanija, še posebej ni bila po volji fašistovskemu tisku, ki je moral vse to zamočati, da se ne blamira pred italijansko javnostjo.

Danes je v »Giornale d'Italia« njegov ravnatelj Gayda objavil članek, v katerem pravi, da grško-bolgarski spor ni delikaten niti važen. Na incident, ki se je dogdil na grško-bolgarski meji, ne sme nihče gledati s skrbjo, ker ta incident ne sme nikogar razburjati niti sam po sebi niti kot simptom splošne situacije. Uredili ga bodo na normalen način, ker, kakor so baje dobro poučeni krogi informirani, je že pričela delovati posebna komisija, ki jo je imenovalo Društvo narodov pred petimi leti, ko so si sledili drug za drugim

mного težji obmejni in drugi incidenti med obema državama. Ta komisija je permanentna in deluje stalno na mestih, ki so blizu bolgarsko-grške meje. Del te komisije sestavljajo zastopniki Grčije in Bolgarske. Ta komisija mora vsak incident preiskati in sestaviti o njem poročilo ter ga predložiti Društvu narodov. Njena vloga je slična vlogi preiskovalnega sodnika. Zaradi tega, pravi »Giornale d'Italia«, je treba ponovno naglasiti, da ni prav, da bi kdo pesimistično gledal na ta incident. V ostalem pa poslednji incident ne predstavlja nikakršnih negativnih elementov v grško-bolgarskih odnosih, ker ni tak, da bi mogel uničiti namero grške in bolgarske vlade, da se vprašanja, ki se nanašajo na obe državi, čim prej uredi.

Spor med Grčijo in Bolgarijo ni nastal zaradi reševanja poedinih vprašanj, nego zaradi načelnega iskanja formule in procedure za rešitev njunih spornih vprašanj. Grčija je stavila predlog o arbitraži, Bolgarija pa je zavzela stališče, da bi se le nekatere zadeve rešile po arbitraži, druge pa s pomočjo direktnih pogajanj. Stališči grške in bolgarske vlade se ne skladata niti v tem, kolik delokrog bi bilo treba dati razsodišču, ki bi reševalo poedina sporna vprašanja. Bolgarija je celo zahtevala, da proti vsem odločitvam arbitražnega razsodišča ne sme biti priziva.

Končno smatra Gayda, da je imela britansko-francosko-italijanska intervencija namen, da obe različni stališči spravi v čim boljši sklad. Če ji to uspe in če bodo našli proceduro za reševanje poedinih vprašanj, sporazuma s pomočjo dobre volje in prijateljskega razpoloženja obeh držav ne bo težko doseči.

Nacionalizacija konsuma

Svetovna gospodarska kriza je nastala, ker je bil zunanji trg že tako založen z blagom, da ni več mogel sprejemati novega. Vsled tega je zastal izvoz vseh predmetov v tuje dežele in tako nastalo krizo je še poostrihl sovjetski dumping, ki je metal na trg tako ceno blago, da je bilo to sploh brez vsake konkurence.

Ko je bil tako zaprt našemu blagu tuji konsumentski trg, je nastala samo po sebi naloga, da najde naše blago vsaj delno na domačem konsumentskem trgu. Ali kakor je dejal čehoslovski poljedelski minister Bradač, treba je izvesti nacionalizacijo konsuma. Nobenega dvoma ni, da je njegov predlog tudi za nas priporočljiv, čeravno ne more prinesiti našemu kmetovalcu onega dobička ko čehoslovškemu. Ali kljub agrarnemu značaju naše dežele more dobra izraba našega notranjega konsumentskega trga znatno omiliti sedanjo gospodarsko krizo.

Tako je n. pr. čisto gotovo, da mi še danes uvažamo mnogo pridelkov, ki bi jih čisto lahko pogrešali. V naših Alpah se izdeluje že prvovrsten sir, ki nič ne zaostaja za tujim, vseeno pa nekateri kar ne morejo pogrešati tujega sira. Posledica tega je, da nam domači sir ostaja, za tuji sir pa gre denar iz dežele. Če bi bili bogati, bi si na vse zadnje mogli ta luksuz dovoliti, v času gospodarske krize pa je tako razmetavanje denarja nedopustno. Kadar primanjkuje denarja, treba biti skromen in se zadovoljiti z domačim blagom, da ostane denar v deželi. Se zlasti pa takrat, kadar je domače blago prav tako dobro, ko tuje.

Na spomlad bo šlo zopet polno denarja iz dežele za razno zgodnje sadje. Prav nikomur ne bo škodovalo, če bi počakal na prvo sadje eden ali dva meseca in potem užival le domače sadje. Popolnoma ista je stvar z razno zelenjavo, ko gre čisto brez potrebe silno mnogo denarja iz dežele. To tem bolj, ker bi mogli dobivati vse to zgodnje sadje in zgodnjo zelenjavo iz naših južnih dežel in bi tako podprli tudi našo notranjo kolonizacijo, ki je tudi bistveno sredstvo proti brezposelnosti.

Čisto nič tudi ni treba, da prihajajo k nam razni tuji likerji in tuja vina. Jugoslavija je tako vinorodna in ima tako dobro vina, da bi vsaj v času gospodarske krize prav lahko pogrešali vsako tuje vino.

Pa tudi glede lesa bi mogli zelo mnogo doseči s povečanjem notranjega trga. Še danes, ko je naša pohištvena stroka na tako visoki višini, se dogaja, da prihaja k nam tuje pohištvo. Dogaja pa se tudi to, da dobivamo neobdelan les, ki smo ga izvozili, nazaj kot izvršen fabrikat. Kaj smo samo tu izgubili na denarju! Tudi ni opravičljivo, da še danes prihaja tuj papir k nam, ko bi ga mogle jugoslovanske papirnice izdelovati v zadostni količini. Pripravimo, da treba zaščititi tudi domače konzumente, toda to je mogoče narediti tudi brez uvoza tujega papirja. Tudi predlog, ki je bil že predlagan v »Jugoslovanu«, da se prične graditi za koloniste in agrarne interese lesene hiše, bi znatno omililo lesno krizo. Seveda si ne domišljujemo, da bi mogel v naši državi notranji trg čisto nadomestiti zunanje. Toda nekaj bi se dalo doseči in kar bi se doseglo, bi bilo v korist vsem nam.

Mnogo dela in s tem povečanja notranjega konsuma bi tudi mogle dati razne velike investicije. Javnost in privatniki bi morali čim več investirati, da prične denar čim bolj krožiti in ustvarjati novo dobro. Z velikim cestnim programom je naša banovina poskrbela za velike investicije in sedaj naj še drugi slede njenemu primeru. Zlasti pa bi bilo razveseljivo, če bi se z gradnjo železniške zveze Slovenije z morjem pričelo čim prej in tako skokoma dvignil domači konsum.

Povsodi je polno možnosti, da dvignemo naš notranji konsum in s tem omilimo gospodarsko krizo. S tem pa bomo dosegli še drug veliki cilj, da se bomo polagoma gospodarsko osamosvojili. Kajti čim bolj bomo nacionalizirali naš konsum, tem več novih domačih podjetij bo tudi nastalo, tem manjša bo potreba po tujem blagu. Nacionalizacija konsuma je začetek zdrave gospodarske osamosvojitve vsega naroda in zato je treba z njo pričeti čim prej!

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 10. februarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Nebo se bo pooblačilo, temperatura se zviša, kasneje padavine.

Grško-madžarska prijateljska pogodba

Izjava grškega pravosodnega ministra — Venizelos pripisuje tej pogodbi veliko važnost — Vprašanje restavracije na Grškem ni aktualno

Budimpešta, 10. februarja. n. Te dni se je v Budimpešti mudil grška pravosodni minister Tsirimokos. Njegov prihod je priložnostnega značaja. Grški pravosodni minister je posetil svojega madžarskega kolego dr. Zsitvaya in imel z njim dve uri dolg razgovor. V grškem poslanstvu je nato sprejel madžarske in inozemske novinarje ter jim dejal, da pripisuje Venizelos velik pomen madžarsko-grški prijateljski in arbitražni pogodbi in da je namen grške politike, čim bolj utrditi to prijateljstvo.

Ko so ga vprašali novinarji, kaj je z restavracijo monarhije v Grčiji, je dejal, da sploh ni mogoče govoriti o restavraciji, čeprav kraljevska vprašanja na Grškem še obstoja. Tega vprašanja pa ne sme nihče

resno načenjati. Grška republika je dokazala, da je močna in da napreduje. Sicer ni mogoče oporekati, da obstoja v Grčiji rojalistična struja. Marsikateri državnik dela za restavracijo, tora rojalistična stranka je zelo slaba, o čemer priča pred vsem število njenih zastopnikov v grškem parlamentu. Teh je 16 namr 250 zastopnikom grških republikancev. To je pač zadosten dementi za vsako vest o povratku kralja Jurija v domovino, ki se od časa do časa pojavi v tujem tisku.

O solunski panalbanski konferenci se je Tsirimokos zelo laskavo izrazil in podčrtal veliko važnost te konference, ki je vsakakor že dosegla določen uspeh za zблиžanje balkanskih narodov.

Dva jubileja v papeški državi

Proslava druge obletnice lateranske pogodbe in devetletnice kronanja Pija XI. — Jutri bo papež govoril svetu po radiu

Rim, 10. februarja. n. Jutri in pojutrišnjem bodo v Vatikanu proslavili dva jubileja, in sicer drugo obletnico lateranske pogodbe in obnovitve cerkvene države ter devetletnico kronanja papeža Pija XI. Jutri bo svečana služba božja v baziliki sv. Petra. Zvečer bo trg pred cerkvijo razsvetljen in prav tako pročelje cerkve same. Pojutrišnjem pa bodo na svečan način otvorili novo radio-postajo v Vatikanu. Papež bo v spremstvu kardinalov zapustil svojo rezidenco ter si bo ogledal postajo in

njene aparate. Spremljal ga bo tudi italijanski senator Marconi. Ob 16:45 bo papež govoril svetu v latinščini. Njegov govor bo najvil senator Marconi. Govor bodo takoj nato prevedli v vse važnejše jezike in ga oddajali hkrati z različnih postaj. Nato bo papež odšel v vatikanski akademijo, kjer bo svečana seja. Pravi, da bo papež jutri v posebni avdijenci sprejel Mussolinija. Ta avdijenca naj bi potrdila sporazum med Italijo in Vatikanom

Reforma zakona o socialnem zavarovanju

Glavna načela novega zakona o zavarovanju delavcev

Beograd, 10. februarja. r. »Jugoslovanski glasnik« objavlja izpod peresa g. Ivana Kristoforovića pregleden in tehten članek o novem zakonu o zavarovanju delavcev. Potem ko je člankar naglasil, da je novi zakon naletel na odpor delodajalcev kakor sedanji zakon v l. 1921., navaja razloge, radi katerih je morala država pripraviti reformo socialne zakonodaje. Ti razlogi so sledeči: država kot taka je obvezana, da spravi svojo socialno zakonodajo v sklad z mednarodnimi konvencijami, ki jih je podpisala; socialne razmere je treba urediti, a predvsem urediti položaj spriči neenakosti socialnih slojev; končno je socialna zakonodaja jedro tega, kar imenujemo z besedo »delavsko vprašanje«, katerega rešitev je neodklonljiva. Delavsko vprašanje pa je važen del celotnega nacionalnega vprašanja, a s socialno zakonodajo se definirajo in uvrščujejo strokovni delavci v domovini, tako da je zakon o zavarovanju delavcev v najtežjeji zvezi z razvojem nacionalne delavnosti in nacionalnega gospodarstva sploh.

Glavna načela novega zakona so ta-le: 1.) Sorazmerno znižanje bremen v prid delodajalcem; 2.) preprečitev zloabnega izkoriščanja organizacij in škodo celoti; 3.) večje nadzorovanje države nad izvajanjem zavarovanja, kar bo najboljše jam-

stvo za prizadete, da se bo vršilo poslovanje točno po predpisih zakona;

4. uvede se nova panoga zavarovanja, namreč zavarovanje za slučaj starosti, obnemoglosti in smrti.

Povečanje državnega nadzorovanja bo obstojalo v tem, da bo imela država pravico imenovati v ravnateljstvo in nadzorstvo eno tretjino članov, odstavljati ravnateljstvo v slučaju nerednosti ali kršenja zakona, razveljavljati sklepe, ki bi ne bili v skladu z zakoni, kaznovati osebe, ki zagrešajo nerednosti, in končno odrediti iznenađna pregledovanja poslovanja.

S tako organizacijo — zaključuje »Jugoslovanski glasnik« — morejo biti zadovoljni tako delodajalci kot delojemalci. Prvim se bodo bremena znatno zmanjšala, dočim se drugim izpolni njihova davna želja s tem, da se uvede zavarovanje za slučaj starosti, obnemoglosti in smrti. Če se poleg tega uvedejo strožji predpisi glede pravice do podpore ter se tudi skrajša rok podpiranja, se zasleduje s tem predpisom le en cilj, da se namreč prepreči v bodoče zlorabe in izkoriščanje organizacije po posameznikih na škodo celoti.

Vsekakor predstavlja novi zakon veliki napredek in zato je treba, da čim prej reorganiziramo socialno zakonodajo po načrtu, ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko.

Poljski glas o položaju v Jugoslaviji

Varšava, 10. februarja. AA. »Denik Poznanski« priobčuje članek o političnem položaju v Jugoslaviji. List opozarja na ogromni uspeh kmetijske zborovanja, ki je bilo v Zagrebu decembra meseca. Podobnega pomena je polovica Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagreb. Ti dogodki, zaključuje list, odpirajo novo dobo v konsolidaciji Jugoslavije.

Izvajanje zakona o občem upravnem postopku

Beograd, 10. februarja. AA. Ker stopi zakon o občem upravnem postopku, ki je bil objavljen v »Službenih novinah« z dne 25. novembra 1930, na podstavi njegovega Z 176 dne 26. t. m. v veljavo, je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živković predpisal navodila za ta zakon tako, da bi upravní postopek postal enoličen za vse zainteresirane osebe in da bi se mogle vlagati pravilne pritožbe proti sklepom upravnih oblastev.

Novi pravilnik o brezplačni vožnji

Beograd, 10. februarja. AA. Generalna direktorija državnih železnic razglasa, da stopi izpremenjeni pravilnik o brezplačni vožnji in znižani vožnji po železnicah in parobrodih v državni eksploataciji s 1. marcem t. l. v veljavo.

Zvišanje carine na pšenico

Beograd, 10. februarja. AA. O priliki sprejetja zakona o izpremembi tarif v splošnih carinskih tarifah smo dobili tole obvestilo: Da ne pride zaradi čedalje večje disparitete v državi nasproti cenijski ruski in madžarski pšenici in madžarski moki v naši državi do škode za našo produkcijo, so na predlog ministra za trgovino in industrijo povečane carinske postavke za pšenico s 5 na 10 zlatih Din za turšičko z 2 in pol na 5 zlatih Din, za pšenično moko pa z 8 na 16 zlatih Din.

Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo

Beograd, 10. februarja. Šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Juraj Tomić se je vrnil iz Italije, kjer je obiskal italijanske izvoznike ustanove. Dr. Tomić se je pri tej priliki razgovarjal z zastopniki italijanskih izvoznikov ustanov, hoteli dobiti primerno osnovo za čim tesnejše gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo.

Dr. Tomić si je za bivanje v Italiji ogledal fašistične podjetelke in industrijske konfederacije, ki so ustanovljene na sindikalnem temelju in kjer so zastopane vse panoge gospodarskega delovanja v Italiji.

Imenovanje

Beograd, 10. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta postavljen za monopolnega kontrolorja v 2-I v toh čini tovarni v Ljubljani Louis Nadali, monopolni inspektor tobačne postaje na širokem bregu.

Napredovanja

Beograd, 10. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje so povišani: za zdravstvenega inspektorja sreskega načelstva sreza ljubljanskega v 1/4 dr. Živko Lapajne, višji zdravstveni svetnik v 1/5, za zdravstvenega inspektorja v 1/4 sreza kamniškega dr. Julij Dolenc, višji zdravstveni svetnik istega sreza, v 1/5 in za višjega zdravstvenega svetnika sreza mariborskega v 1/5 dr. Ivan Zorijan, zdravstveni svetnik v 1/6.

Olajšave pri izvozu koruze

Beograd, 10. februarja. AA. Da se omogoči plaširanje koruze iz naše kraljevine na tujih tržiščih, so izdane nove olajšave za izvoz koruze preko kopnih obmejnih postaj na naših železnicah. Te olajšave znašajo 20% normalne specialne tarife št. 1. Ti popusti stopijo v veljavo, ko bodo objavljeni v »Službenih novinah«.

Nj. Vel. kralj na koncertu mariborske Glas. Matice v Beogradu

Beograd, 10. februarja. l. Mariborska Glasbena Matica, ki je včeraj dospela v Beograd, je danes popoldne v gledališču na Vračarju priredila svoj prvi koncert v Beogradu. Mešani zbor, solisti in veliki orkester Matice so izvajali dramsko balado Antona Dvořaka »Mrtvaški ženine«. Občinstvo, ki ga je bilo zelo veliko, je sprejelo izvajanje z neobičajnim zadovoljstvom. Mešani zbor je nato odpel še več slovenskih narodnih pesmi.

Nocoj ob 8. je mariborska Glasbena Matica pred polno dvorano narodnega gledališča pri Kneževem spomeniku izvajala koncert, ki je stal pod protektoratom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Svečane predstave so se udeležili Nj. Vel. kralj, maršal dvora general Dimitrijevič, predsednik vlade general Peter Živković, minister dvora Jeftić, minister za gozde in rudnike inž. Sernec v spremstvu g. Koprivnika, minister za socialno politiko Preka, ministri Maksimović, Šverljuga, Drinković, gen. Hadžić in Radivojević. Prisotni so bili tudi vsi slovenski intelektualci, ki živijo v Beogradu, med njimi tudi dr. Hacin, generalni direktor Agrarne banke. Slednjič je bilo navzočih veliko število najuglednejših beograjskih meščanov, častnikov in drugi.

Nj. Vel. kralj je v spremstvu dvornega maršala ob 8:10 stopil v kraljevsko ložo. Ko se je tam pojavil, so navzoče občinstvo in člani Matice priredili Nj. Vel. kralju viharne ovacije, vzklikajo kralju, prestolonasledniku Petru, kraljevskemu domu itd. Ovacije so trajale celih 10 minut. Ko se je vzklikanje poleglo, je veliki orkester začel z izvajanjem Dvořakovega »Mrtvaškega ženine«. Pri izvajanju so kot solisti sodelovali: sopranistka Mezetova in tenor Josip Gostič, člana ljubljanske opere ter basist Kamilo Kolb. Občinstvo je spremljalo izvajanje z velikim zadovoljstvom.

Med prvim odmorom, okrog 9:20 je Nj. Vel. kralj v dvornem ptoajeju sprejel predsednika Glasbene Matice dr. Tominka, soliste, 6 učencev mariborske šole in potnega maršala Kumsta. Dr. Tominek je predstavil Nj. Vel. najprej soliste Mezetovo, Gostiča in Kolba, potem dijake in slednjič g. Kumsta. Nj. Vel. kralj je predstavljenim čestitalo in izrazilo svoje zadovoljstvo nad izvajanjem, nakar se mu je dr. Tominek s toplimi besedami zahvalil. Nj. Vel. kralj je še ostal nekaj minut v razgovoru in se potem vrnil v ložo, nakar se je predstava nadaljevala.

Po končani Dvořakovi baladi je zbor Glasbene Matice na obče zadovoljstvo navzočih odpel še več slovenskih narodnih pesmi. Nj. Vel. kralj je aplaudiral k lepemu petju, občinstvo pa je z velikim navdušenjem pozdravljalo vrle pevce in godbenike. Pozornost Nj. Vel. kralja je pevec in godbenike izredno ganila.

Muzikalična prireditev Mariborske Glasbene Matice je dala priložnost Beograđanom, da so manifestirali iskreno ljubezen do gostov in do slovenskih glasbenih umetnin. Vse pesmi so napravile izreden dojem, čemur je pripomogla moistrska interpretacija.

Njegovo Vel. kralj je ob 22:20 ob navdušenem pozdravljanju občinstva zapustil gledališče.

Grški list o bivanju Nj. Vel. kralja v Zagrebu

Atene, 10. februarja. AA. List »Imeritios Tipos« priobčuje v današnji številki članek o potu Nj. Vel. kralja Aleksandra v Zagreb. Piše opisuje nenavadno svečan sprejem, ki je bil prirejen v Zagrebu jugoslovanskemu kralju in kraljici. Nato navaja odlomke iz pozdravnih člankov zagrebskih listov in zaključuje z besedami:

Nj. Vel. kralj Aleksander je bil sprejet v Zagrebu od vseh prvakov z iskrenim navdušenjem. Politika kralja Aleksandra, ki se izvaja v Jugoslaviji, utrjuje čedalje bolj konsolidacijo te države. Dokaz temu je sprejem, ki je bil prirejen Nj. Vel. kralju Aleksandru v prestolnici Hrvatov.

Kongres poljsko-jugosl. lig

Varšava, 10. februarja. AA. Na zadnji seji poljsko-jugoslovanske lige je bila ustanovljena kulturna sekcija z nalogo, da pripravi kongres poljsko-jugoslovanskih lig, ki bo 25. aprila t. l. Za predsednika sekcije je bil izvoljen predsednik poljsko-jugoslovanskega društva, znani poljski književnik Antoni Ossendowski. Delo sekcije je razdeljeno v tri podsekcije: obča kulturna, književna in časopisna. Na kongresu bodo poročali poljski in jugoslovanski kulturni delavci. V zvezi s tem kongresom bodo svečane predstave v gledališčih v Varšavi in Krakovi, svečane recepcije itd.

Za iztrebljenje konkubinata

Novi Sad, 10. februarja. k. Tukajšnja banska uprava je izdala naredbo, da morajo v roku treh mesecev skleniti pravilni zakon vse one osebe, ki živijo sedaj na ozemlju Dunavske banovine v konkubinatu. V slučaju, da v tem roku svojih medsebojnih odnosov ne spremenijo v zakonsko zvezo ali pa divjega zakona ne opustijo, bodo oblasti strogo postopale na ta način, da bodo konkubine smatrale za moralno oporečne ženske in jih pregnale v pristojne kraje ali jih kaznovala. Če včeraj so po Dunavski banovini pričeli popisovati divje zakone. V samem Novem Sadu so jih našli okrog 3000.

Špijonažna afera na Bavarskem

München, 10. februarja. d. Policijsko poročilo odkriva neko špijonažno afero narodnih socializmov na Bavarskem. Policija je dobila v roke listine, iz katerih izhaja, da so narodni socialisti svojim ljudem v različnih uradih, kakor na policiji, na sodišču itd., poslali pozive, naj o vseh odredbah in odlokih, posebno o tajnih odlokih oblastev, takoj obveščajo stranko in ji, če le mogoče, preskrbe originalne dokumente. Vodstvo špijonaže je v rokah bivšega stotnika Risterja. Risterja so že aretirali in ga zaradi veleizdaje izročili sodišču.

Milan Skrbinšek o svoji drami

Pred krstno predstavo »Labirinta« v Mariboru

Ljubljana, 10. februarja.

Igralec in režiser našega dramskega gledališča g. Milan Skrbinšek je spisal dramo »Labirint«, ki jo v kratkem vprižore v Mariboru, a bi jo hoteli videti tudi na našem odru. Našemu uredniku je g. Skrbinšek izjavil na njegova vprašanja:

— Človeška duša je polna najrazličnejših poti, ki se križajo, se stekajo druga v drugo, se za nekaj časa zlivajo, se spet zapuščajo ter hite po zagonetnih ovinkih in čez križpota k svojim izhodom, ki so za našo individualnost nujni, ki jih pa moramo vedno samo slutiti, a jih nikdar ne moremo poznati z vso gotovostjo. — Torej: človek samega sebe do skrajnih konsekvenc ne pozna! Nenadoma križa nekaj njegovo življensko pot, bodisi kaj veselega ali kaj trpkega; mogoče si je v svoji domišljiji takšen dogodek že večkrat predstavljati ali pa ga je celo pričakoval in si je rekel, da bi v takem slučaju končal na način, ki je v bistvu samo eden, ker se »dobro pozna«; a ko pride tisti dogodek, se največkrat zgodi, da se začudi. Misli si, da pozna izhode svoje duše, do katerih vodi od vrela čustev ravne poti; a spozna, da so te poti polne ovinkov in da ležijo izhodi čisto drugod nego si je domišljal. A če niti same sebe ne poznamo, kako bi smeli kdaj trditi, da poznamo svojega bližnika in tudi če je naš najbližji?

Vlado Traven ni poznal ni sebe, niti svoje žene Vide. Razkol v njunem zakonu, ki ga je zasedal v njegovo življenje tretji, Mirko Gornik, ga pritira do križpota, kjer je mislil, da ne more v drugo stran, nego na levo, a korak ga zanese nehoti na desno, ravno v nasprotno smer, na ono pot, ki ga ne vodi iz labirinta njegove duše v propast ali letargijo, temveč v — moč in delo!

— V kakšnem okolišču se kreče drama? — V umetniškem: prvo in tretje dejanje v igralnem, mož in žena sta igralci in pisatelj ter igralca, tretji je režiser in igralec; drugo dejanje, ki je gledališče v gledališču, se vrši tudi v umetniškem okolišču, deloma v provincijalno gledališkem, po dejanju premijere eno-dejanke, ki jo je napisal Vlado Traven, pa v pariskem: mož in žena sta francoski liriki Paul Lecomte in njegova žena Odette, tretji pa je upodabljalji umetnik, slikar Henri Robert.

— Kakšne značaje vsebuje drama? — Jaz bi rajši govoril o individualnostih, kajti, značaj je po današnjih znanstvenih dogmatih človekove notranjosti že prepovršen, presplošen in netočen naziv. Kvečjemu značaj v psihološkem, ne pa v etičnem smislu, ker krivde in zaslug v tem smislu zame ni. Zato tudi ne sme biti niti napuha ali celo sovraštva, niti zavisti in oboževanja, temveč samo — umevanje. — V individualnostih mojih treh oseb je samo ena vidnejša zarez in to je ona med možko in žensko naravo; v glavnem pa je vsak samo svoje vrste — človek! — Traven je

predvsem intelektualca, ki ga čustvo pač lahko pritira celo do duševne zmedenosti, ki pa najde, ko se zave, s pomočjo svojega razuma pot iz zagate. Gornik je predvsem čustven človek, ki je pa premočan, da bi ga moglo čustvo kdaj podjarmiti — njegov razum je pilot njegovim čustvom. Vida je tip posebne vrste ženskih individualnosti: je intelektualka, a pri njej prevladuje čustvo: vse moške, četudi nje še tako umljive razumske teorije in z neizpodbitno konsekvenco zgrajeni dokazi za pametno ravnanje v življenju se zrušijo pod težo — čustvenega imperativa!

— Kako ste prišli do tega, da ste začeli pisati?

— Že kot srednješolec sem izdal časopis od mene ustanovljenega »Dijaškega diletant-skega društva« in včasih napolnil vso številko čisto sam in to tudi z lastnimi dramizacijami, dramami. — Po vojni sem dramiziral Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegovo pravico« in »Gospo Judite« ter Levstikovo »Gadje gnezdo«. Režiral sem vedno najrajši psihološke drame. — Kdor hodi skozi življenje s paznim očesom zase in za druge, temu se kopijo vprašanja in problemi, ki kriče po razrešitvi ali vsaj po luči v svitu umetniškega oblikovanja. Eden slika, drugi muzicira, tretji piše. Jaz imam na odru vse premalo prilike, da bi se mogel izživeti, zato sem se okrenil za enkrat peresa.

— Zakaj bo premijera drame baš v Mariboru?

— Tekom svojih dvaindvajset sezon sem (po Trstu) doživel v Mariboru, ki je moj rojstni kraj, svoji najlepši dve gledališki sezoni, ker se mi je nudila prilika, da sem mnogo — delal. Zato mi je simpatično, da bo krstna predstava moje drame tam. Moj brat Vlado je tam režiser in bo to dramo režiral. Glavno dejanje se vrši samo med tremi osebami, zato tudi izbira igralcev ne bo težka.

— Imate kakšno novo dramsko delo v naročju?

— Da. O njih nočem zdaj več povedati, pač pa bi rad poudaril to, da jih bom skušal urediti v toliko prej, nego bi to storil samo iz potrebe, dati izraza temu kar mislim in občutim, v kolikor me mika, sliče kakor z »Labirintom«, napisati še kakšno dramsko delo, ki bi bilo pisano z direktnim gledanjem na oder. Tehnična plat moje drame se od prevelike večine drugih dramskih del razlikuje v toliko, v kolikor je nisem pisal za bralca, temveč govorim v vsej jasni naravnosti režiserju in igralcu kot ustvariteljima vsebine, ki jo lahko spoznata v moji pisani drami tako, kakor je na primer tudi orkestralna kompozicija samo zase šele partitura, ki jo zna brati pač muzik, ne pa laik, in ki ji more šele dirigent dati živo umetniško obliko, seveda v intenciji komponista, a skozi svojo umetniško individualnost. Torej ne knjižna, temveč čista oder-ska drama.

Pozdrav našim ameriškim rojakom-izletnikom

Glasilo Kranjske Slovenske katoliške Jednote v Jolietu III. objavlja v svojih zadnjih številkah, da bo 21. junija 1931. veliki izlet svojih članov v staro domovino. Ta Jednota je najstarejša slovensko podporno društvo v Ameriki in bo obhajala 2. aprila 1931. 37-letnico obstoja in plodonosnega delovanja za naš slovenski narod v Ameriki.

Ameriški Slovenec št. 3 objavlja v izbranih besedah proglas za udeležbo kongresa organizacij izseljencev v Jugoslaviji. Ta proglas so podpisali skupno naši hrvaški in slovenski rojaki v Ameriki, in sicer med drugimi naš častni konzul v Clevelandu g. M. S. Cerrezin in častni naš konzul v Pittsburghu Kosta Unkovich; nadalje gg. Frank Drašler v Chicagu, Anton Grdina iz Clevelanda, Andrej Kobal iz Chicaga, Leo Zakrajšek iz New-Yorka in mnogo drugih uglednih naših rojakov v Ameriki.

Uvod proglasa izjavi, da je končno prišel čas, katerega so naši rojaki v Ameriki že zdavnaj pričakovali. Stara domovina išče nesebično z nami izseljencem sodelovanje. Naši bratje v starem kraju iskreno želijo videti nas, da bi mogli skupaj z nami reševati vprašanja, ki se v prvi vrsti tičejo nas in ki so se v prvih desetih letih po ujedinenju reševala brez nas in našega mišljenja. Po tem nadaljuje dobesedno: »Ta pohod v domovino vzpostavi prekinjene veze s spomini naše mladosti. Služil bo kot večna vzpodbuda in vzor našim otrokom za romanje v zemljo njihovih očetov, dokler bo v tej deželi vladal spomin na naše ime, jezik in kri. Obenem bo prilika, da si obogatimo svoje znanje, da doprinesemo boljše razumevanje izseljenških problemov in da s svojo izkušnjo preprečimo pogreške in olajšamo težave izseljenškega življenja. In da ne pozabimo, kar je tudi jako važno: Imeli boste tak izlet in toliko zabave, da vas spomin bo razveseljeval vse svoje žive dni. V starem kraju bodo kar tekmovali, da vas pogostujejo, ob izletih širom Jugoslavije vas bodo povsod pričakovali in počeštili potem pa vsak v svoj rojstni kraj k svojcem. — Kaki doživljaji, kaki večni spomini.« K temu pristavljamo:

Vsi Jugoslavozi pozdravljajo prireditve tega izleta naših dragih bratov in sester prav iskreno. Prisrčno vabimo vse ameriške rojake na poset naše osvobodene in združene Jugoslavije, da posetite svojo rojstno grudo, da pripeljete seboj tudi vaše otroke, da bodo videli krasoto Vaše stare domovine in urenost naše Krajevine.

Pridite, pridite vsi, domovina bo Vas z odprtimi rokami pričakovala, sprejela in objela,

kot svoje zveste otroke. Tekle bodo samo solze veselja.

Napravite spored, kakor mislite potovati in kje se nameravate zadržati. Ako Vam manjka morebiti kakšnih pojasnil, obrnite se na izseljenškega referenta kralj. banske uprave v Ljubljani, ki bo Vam z vsemi naveli postregel. Pri tem bo sodeloval tudi odsek za tujski promet na kralj. banski upravi in vse tukajšnje organizacije, ki imajo svojih pravih skrb za izseljence.

Mariborski občni zbori

Zborovanje narodnih železničarjev. — Muzejsko društvo. — Strelska družina.

Včerajšnja nedelja je bila vsa v znamenju občinih zborov, posebno važni pa so bili trije: narodnih železničarjev, muzejcev in strelcev. Tukajšnja podružnica Udruga narodnih železničarjev in brodarjev, največja mariborska železničarska organizacija je zborovala dopoldne v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma pod vodstvom agilnega predsednika g. Rudolfa Tumpeja. Prisostvovali so tudi zastopniki oblastnega odbora g. Ciril Ponikvar, zastopnik osrednjega odbora g. Iv. Deržič, predsednik ljubljanske podružnice g. T. Rotar, zastopnik delavske skupine g. Velnec in zastopnik N. O. in Sokola prof. g. Robert Kenda, ki so vsi tudi osebno pozdravili zborovanje. Referiral so predsednik Tumpej, tajnik Vovk in blaginjak Kralj. Število članov se je lani dvignilo od 811 na 1188. Denarni promet je znašal 332.335 Din. Glasbenemu društvu »Drava« je organizacija dala lani 10.000 Din podpore. Izmed nadaljnjih poročil je bilo posebno važno ono g. Deržiča, ki je govoril v sedanjem stanju železničarjev in njihovih gibanj. Ob tej priliki je tudi ostro ožigosal hujšakaško delo neslovenskih in nenarodnih elementov v Mariboru proti narodnim železničarjem. Naposled je bil soglasno izvoljen zopet stari odbor pod predsedstvom g. Tumpeja. Pri slučajnostih se je sklenilo še nadalje podpirati društvo »Drava« s po 500 Din na mesec. Po raznih zaključnih govorih je pevski zbor »Drava« zapel več lepih pesmi. Zborovanje je tako pokazalo, da postajajo narodni železničarji v Mariboru vedno večja sila.

Bolj slabo je pa bil obiskani občni zbor Muzejskega društva v čitalniških prostorih Studijske knjižnice. Otvoril in vodil ga je predsednik, g. prelat dr. Fran Kovačič, ki je podal tudi izbrano poročilo o delovanju. Društvo je po g. prof. Bašu izvršilo arheološka izkopavanja rimskih grobov v Slovenskih gorah, splošni prirastek je pa znašal lani 54 kosov. Ob tej priliki je tudi omenil težkoče, s katerimi se mora društvo boriti zaradi nerazumevanja njegovega dela v širši javnosti in celo v banovinskem svetu. Prav tako neregno je še vprašanje novih večjih prostorov za muzej. Podrobnejše poročilo v tem poslednjem vprašanju je podal še tajnik g. Heric. Ugotovilo je, da bi se bivši oblastni dvorec moral za muzej še temeljito preurediti poslopje bivše kavarne »Parke« je pa sploh neprimerno. Društvo je imelo lani 252 čla-

nov, muzej je posetilo 1660 oseb, a obiski šol in društev tu niso všeti. Iz blagajniškega poročila g. Baumgartnerja sledi, da je društvo imelo 21.433 Din dohodkov in 21.196 Din izdatkov. Članarina se je tudi za naprej določila v iznosu 5 Din na leto. Naposled je bil ponovno izvoljen ves dose-danji odbor pod predsedstvom prelata dr. Kovačiča. Soglasno je bila izrečena zahvala g. prof. Franjo Bašu za delo in zasluge za društvo in sprejet je bil njegov predlog glede izkopavanj v »Rekmurju«, ki se bodo pričela še letos.

V lovski sobi hotela »Orel« so istotako dopoldne zborovali mariborski strelci. Občni zbor Krajevne strelske družine Maribor je ob zelo lepi udeležbi otvoril in vodil predsednik g. podpolkovnik Božo Putnikovič in pozdravil vse navzoče, posebno pa goste, oba okrajna glavarja gg. dr. Ipavica in dr. Hacinca, zastopnika N. O. g. ministra v p. dr. Vekoslava Kukovca in višjega državnega pravdnika g. dr. Jančiča, zastopnika Slovenskega lovskega društva g. dr. Fludernika in zastopnika rezervnih častnikov g. Jakoba Perhacca. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da se strelski sport v Mariboru sijajno razvija in so mariborski strelci lani na vseh tekmovanjih dosegli izredno lepe uspehe. Strelsko gibanje se pa širi tudi na deželo, kjer raste vedno več novih društev. Pri volitvi je bil izvoljen tudi tu stari odbor pod predsedstvom agilnega polkovnika g. Putnikoviča.

V spomin vrlému možu

Jarenina, 8. februarja.

Slovenske gorice so zahtele, ko smo na Blažovo spremljali k zadnjemu počitku g. Matijo Peklara, veleposestnika, župana, gostilničarja itd. pri Sv. Jakobu. Bil je to mož jasnega značaja, ki je znal sušiti sirotam solze in trpinom gorje. Iz njegovega plemenitega srca in iz soluzne njegove duše je odseval zar prave krščanske ljubezni do bližnjega in iskrenega sočutja do trpečega sobrata. To ga je krepilo, da se tudi ob času najhudejšega valovanja strankarskih strasti ni dal zapeljati v mrzno in sovratno, ampak je ostal neomajno blagohoten tudi do svojih političnih nasprotnikov.

Iz dna svoje plemenite duše je mrzil blagopokojnik ogabno strankarsko gonjo in radostno je vzkliknil ob kraljevi manifestu, ko sva govorila o tem: »Hvala Bogu in našemu modremu kralju, da smo dobili blaženi mir in smo zavarovani pred razbijajočo strankarsko točo! Velicasto spremstvo — tisoče ljudi ob Peklarevi zadnji poti — je bil izrazit dokaz veliki njegovi priljubljenosti in spoštljivosti širom okrog.

Številni zastopniki oblastev, tudi iz Maribora, so prihitali ob odprti grob ter tako dali svoje priznanje vrlému možu.

Odšel si, dragi Matija Pekar, v nekaženi mir, katerega si v življenju tako ljubil in iskal. Tvoj zgleden spomin pa ostane med nami kot učitelj miroljubnosti in dobrohotnosti. Spavaj sladko, blago sree!

Enotna kandidatna lista za volitev zaupnikov II. skupine

Trbovlje, 10. februarja.

Pogajanja za sestavo enotne kandidatne liste za volitev zaupnikov II. skupine rudarske zadruge so ugodno zaključena. Dasiravno je vse kazalo, da se bodo pagajanja med posameznimi strokovnimi skupinami razbila, je končno zmagala vendarle razsodnost onih, ki jim je dobrobit delavstva res pri sre in ki vidijo, da je skrajni čas, da osebna vprašanja pri tako važnih odločitvah ne smejo biti ovira za sporazum med delavstvom. Prav posebno važne pa bo to za delavstvo nedeljske volitve radi tega, ker je čas skrajno kritičen in se zadnji čas krizo poostrejuje, zato bo delavstvo v najbližnji bodočnosti rabilo močnih, sposobnih in izkušenih mož, ki bodo imeli težko in odgovorno nalogo, da z vso odločnostjo uspešno posredujejo tam, kjer bo treba in da združeni v tovariški in bratski slogi podvzamejo korake, pa če potrebuje tudi na najvažnejših mestih, da se težak položaj, v katerem se nahaja rudarsko delavstvo, vsaj omili. Zato je potrebno, da so zaupniki in vodilni moške rudarskega delavstva v današnjih težkih časih pametni, prevdarni in sposobni ljudje, skratka moške na mestu, ki si bodo znali na vseh merodajnih mestih pridobiti tak vpliv, ki bo jamčil za uspehe pri katerikoli akcijah v korist rudarskega delavstva.

Podlaga za to je ustvarjena, to je pokazal zadnji narodno-strokovni rudarski shod. Vsak rudar naj se volitev udeleži in naj zapiše na glasovnico imena onih mož, ki jih smatra po svoji sposobnosti, resnosti in prevdarnosti za najboljše branitelje in zagovornike delavskih interesov, ne oziraje se na bivšo politično pripadnost, ki je bila »zgodovinski manifest« Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929. izbrisana.

Med našimi steklarji

Hrastnik, 10. februarja.

Splošna gospodarska kriza ni prizanesla tudi našim steklarjem. Kljub temu, da je steklarska industrija, v kolikor se tiče proizvodnje stekla, vsa v enih rokah, vendar smo čuli, da je tudi v proizvodnji stekla precej huda konkurenca s steklom iz inozemstva posebno iz Čehoslovaške.

Kakor povsod, tako je tudi v tej panogi breme te konkurence ali če rečemo krize padlo v veliki meri na delavstvo. Ker v zimskem času navadno ni toliko naročil, se odpusti nekaj delavcev, nekaj pa se jih da na dopust. Tudi to zimo se je nekaj nekvalificiranih moči odpustilo, stare steklarje se je upokojilo s skromno

pokojnino 25 Din dnevno, ki jo podjetje plača prostovoljno, kar moramo kot hvale vredno omeniti. Nekaj delavcev je odšlo na dopust za nedoločen čas, ostalim pa so reducirali prejemke. Ker pa je delavstvo po večini navezano samo na zaslužek, je torej redukcija vsakega dinarja za delavca jako občutna, zlasti za one, ki morajo skrbeti tudi za družino.

Letošnja kriza pa je bila za vse delavstvo zelo občutna, ker je podjetje skrenilo obrat in se je delalo izmenoma šest ur. Naravnost katastrofa bi pa bila za steklarje, da ni podjetje dobilo baš zadnji čas naročilo nad en milijon monopolskih steklenic za Turčijo, o čemur smo že poročali.

Kakor izvemo, se prične v ponedeljek obratovanje na popravljene peči, kar seveda daje steklarskemu delavstvu novih nad in obeta tudi možnost večjega zaslužka.

Kurja kuga ...

V temni noči od 15. na 16. januarja je bilo kočarici Verhek Alojziji v Vrhlogi iz zaklenjenega hleva ukradenih 6 velikih kokoši, vrednih 240 Din, a v noči na 24. januarja posestniku Godecu Blažu iz Trnovega pri Vrhlogi iz nezaklenjenega hleva 11 velikih kokoši, vrednih 440 dinarjev. Orožniki dolgo niso mogli najti najmanjšega sledu za storilce, vendar so se trudili noč in dan, da preprečijo nadaljnjo »delo« uzmo-vičem. Končno je pa orožništvo zbralo precej obtežljivega materiala in predalo obtožnico slovenjebistriški sodniji, katere pravi, da so zgoraj navedene kure ukradle L. Alojzija, njen priležnik, 54-letni F. Jakob, in še tretji Kr. Blaž, vsi trije iz občine Vrhloga. Obtožnica pravi, da so ti trije prav nevarni tički, in bo preiskava najbrže dolga. Pri hišni preiskavi se ni našla sled za izginulimi kokošmi. Upajmo, da bo to »kurjo trozvezo« doletela eksemplarna kazen, ker imajo gotovo na vesti precej kur. Tatvine kur so letos oziroma lani bile v občini Vrhlogi in sosedu Črešnjevcu kar na dnevnem redu, tako, da si ljudje skoraj ne upajo rediti perutnine. Imenovani so bili že večkrat osumljeni, a je bilo vsikdar premalo dokazov. Miš hodi tako dolgo k pasti, da se vjame.

82letno starko je povozil

in jo težko poškodoval — Skrajna brezobzirnost.

Cerknica, 9. februarja.

V ponedeljek popoldne je neki voznik povozil 82-letno Jero Klančar.

Klančarjeva je tako nesrečno prišla pod kono, da sta jo konja podrla in pohodila, potem so šle pa še sani čez njo. Dobila je hujše poškodbe na hrbtu in na levi roki. Na kraj sreče je takoj prišel zdravnik dr. Pušenjak, ki je ponesrečeno starko obvezal.

Vse graje pa je vreden voznik. Ko je povozil starko, je takoj zapodil konje, da ga ni mogel nihče ustaviti. Ker ga pa nekateri očividci poznajo, bo že prejel svoje plačilo.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer

Sreda, 11. februarja: Zaprtlo.

Četrtek, 12. februarja: »Trije vaški svetniki«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Petek, 13. februarja: »Glavni dobilek« Red B. Sobota, 14. februarja: ob 16. uri »Mercadet«. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

Opera

Sreda, 11. februarja: »Zakonska stavka«. Go-stovanje Tegeruseerjev. Izven.

Četrtek, 12. februarja: »Madame Butterfly«. Petek, 13. februarja: »Nina nana, punčka moja«; balet Figurine. Red C.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 11. februarja. Zaprtlo.

Četrtek, 12. februarja ob 20. uri »Ciganska ljubez« ab. C.

Radio

Ljubljana, sreda, 11. februarja. Opoldanski program odpade. 17.30 Radio orkester. 18.30 Mladinska ura: Mulej Zoran: Kako so se naši predniki branili pred Turki. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Bogomir Magajna čita svoje spise. 20.00 Prenos iz Beograda: Slovenske narodne. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Ljubljana, četrtek, 12. februarja. 12.15 Plošče (operetna glasba in šlagerji iz zvočnih filmov). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura. Manca Komanova. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvščina. 19.30 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.00 Koncert delavske godbe »Zarja«. 21.00 Kuplete poje Danijel Bučar. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 11. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 18.30 Novice. 17.00 Otroška glas-bena ura. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Budapest.

Zagreb, četrtek, 12. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Balalajke. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Ljubljana. Beograd, sreda, 11. februarja. 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 18.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Radio orkester. 18.00 Narodne pesmi. 19.30 »Dostojevski« (predavanje). 20.00 Budapest 21.00 Vokalni koncert. 21.30 Novice.

Beograd, četrtek, 12. februarja. 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 18.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Jugoslov. pesmi. 18.00 Narodni napavi (trio). 19.30 Francoščina. 20.00 Ljubljana (opera).

Pouk o varčevanju

Pri nas so sicer nekatere posojilnice pri-
čele z ustvarjanjem čute štednje, vendar
tudi na tem polju še zelo zaostali.

Še celo gospodarsko tako liberalna An-
glija je mnogo pred nami. Tam so posojil-
nice uvedle takozvane »school-penny-
bank« v zvezi z različnimi mladinskimi or-
ganizacijami. V Angliji so že tako daleč,
da je šolska obveznost štednje samo še
vprašanje časa. Posebno pa se je čut šted-
nje v Angliji izoblikoval s snovanjem tako-
zvanih šolskih hranilnih društev. Nič manj
kakor 16.000 takih društev je bilo ustanov-
ljenih v zadnjih desetih letih, ki skupno z
»National Savings-Committee« kooperirajo z
državnimi institucijami v smislu krilatic:
»štednja je edino sredstvo za zboljšanje fi-
nančnega gospodarstva in za vpostavo ure-
jenih prilik predvojnne dobe.«

Učiteljska združenja v Angliji inten-
zivno sodelujejo v tej težnji. Upostavil se
je nadalje način, po katerem angleška os-
novnošolska mladina dopisuje s svojimi
ameriški tovariši in se posvetuje, kako
bi izpopolnila način štednje. Ta misel pa
ne ostaja samo na osnovnih šolah, pač se
prenaša celo med akademsko mladino. V
Queen College v Oxfordu se ob priliki vsa-
koletne dijaške proslave, po nekem starem
običaju darujejo igle s spretaknjem su-
kancem z besedami: »Vzemi in bodi šted-
ljiv!«

— Presenetljive uspehe zdravljenja katarjev
dihalnih organov doseže s pitjem Radenske
sdravilne vode s toplim mlekom.

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v
veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zi-
dovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

— Milijardo cigaret več ko predlanskem. Po
podatkih uprave državnih monopolov so pro-
dali lani 4 milijone 800.000 kg tobaka za ciga-
rete in pipo, cigaret pa okoli 42 milijonov ko-
madov. Izkupiček je bil lani za prodani tobak
okoli 67 milijonov dinarjev večji kakor predlan-
skem, in to zaradi izenačenja cene tobaka s
cenami cigaret. Večina kadilcev kupuje zdaj
raje cigarete, kakor pa tobak. Če se vpoštevata,
da je treba pri tabaku kupiti tudi cigaretno
papirke, se izkaže, da zapravi kadilec manj,
če kadi že narejene cigarete. Tudi statistika
kaže, da so naši kadilci pokadili lani okoli 1
milijardo in sto milijonov narejenih cigaret več
kakor predlanskem.

Celje

* Predavanje g. prof. dr. Žgeča v meščanski
šoli je tudi tokrat obiskalo mnogobrojno občinst-
vo. G. predavatelj je v svojem nadaljevalnem
predavanju prikazal škodo, ki jo trpi mladost-
nik radi zgrešene spolne vzgoje v mladosti.
Pokazal pa je tudi pota in načine, kako se da
ta škoda popraviti, samo da ima mladostnik
trdno voljo in nekoga, ki ga vodi k boljši bo-
dočnosti. Aplavz na koncu predavanja je do-
kazal, da so poslušalci v polni meri razumeli
g. predavatelja.

* Iz vrst ljubiteljev glasbe se čujejo pritožbe,
da se k številnim plesnim prireditvam nikoli
ne pritegne Celjskega godbenega društva, ki
je s svojimi močmi gotovo kos izvenceljskim
orkestrom. Poziv društva na zadnjem občnem
zboru na podporo Celjanov je našel slab od-
mev.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. Od
15. do 21. januarja je bilo stanje nalezljivih
bolezni sledeče: legar v okolici 5; škrlatica v
okolici 8; v mestu 1; davica v okolici 1; šen v
okolici 1.

* Koliko so v Celju v preteklem letu poka-
dili. V mestu in v okolici so lani pokadili du-
hana, cigaret in cigar za 14.555.576-50 Din; ci-
garetnega papirja so porabili za 183.600 Din,
vžgalice pa za 1.052.500 Din. Največ se je seveda
pokadilo Zeta-cigarete. Skupno se je za mono-
polne predmete izdalo 15.791.676-50 Din.

* Delovni trg. Od 1. do 7. februarja je pri celj-
ski Borzi dela iskalo zaposlitve 589 moških in
198 žensk, dela pa je bilo samo za 11 moških
in 23 žensk, dobilo je delo 9 moških in 6 žensk,
brisanih je bilo iz evidence 9 moških in 6 žensk,
na koncu tedna pa je ostalo v evidenci 571 mo-
ških in 186 žensk.

* Na poti k sodišču ga je zadela kap. Včeraj
zjutraj ob 8:30 je upokojeni rudar Predovnik
Franc s ženo ter sinom zapustil svoje stanova-
nje v novih stanovanjskih hišah pri Skalni kleti
ter se z njima napotil v mesto. Žena je imela
opravka v mestu, sin je šel na delo v apnenice
v Pečovniku. Predovnik sam pa bi moral ob 9.
biti na sodišču, kamor je bil povabljen kot pri-
ča. V drevoledu med voglajnsko brvjo in želez-
niškim mostom pa se je sredi pogovora z ženo
in sinom nenadoma zgrudil na tla in ni dal več
glasu od sebe. Sin je takoj odhitel na policijsko
stražnico, kjer so poklicali mestnega zdravnika
g. dr. Rebernika, ki pa je mogel samo ugotov-
iti smrt radi srčne kapi in odrediti prevoz
trupla v mrtvašnico.

* Najdba. Pred vzhodom v Narodni dom se je
našla zlatna ovratna verižica. Dobi se na po-
liciji.

* Nezgodna smučarja. 19letni Bolka Ernest, sin
postajenačelnika g. Bolke v Sv. Juriju ob juž.
žel. je v nedeljo pri smučanju padel in si izvil
desno roko. Iskati je moral pomoč v celjski jav-
ni bolnici.

* S kolo po glavi. V nedeljo zvečer okoli 16.
je 32letni posestnikov sin Janžek Anton iz
št. Florjana pri Rogatu šel mimo gostilne Dro-
fenik v Rogatu. Pred gostilno so stali brata S.
Franc in Maks ter neki E. Jožef. Vsi trije so
pa bili hudo pijani in so začeli prepir z Janž-
kom. Nastal je pretep, v katerem je eden od
vinjenih trojice udaril Janžka s kolo po glavi
in telesu, da se je ta ves okrvavljen zgrudil.
Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko
javno bolnico.

Iz Dravske banovine

Ker mi ni mogoče, da bi se takoj
pismeno ali ustno zahvalil vsem, ki so
se me ob moji 60 letnici tako pristrano
spominjali in mi čestitali s stotinami
pisem in brzojavk, in vsem, ki so mi
poklonili toliko cvetja, vencev in še drago-
cenih daril za spomin, vsem tem:

Preiskrena hvala! Bog plačaj!

F. S. FINŽGAR.

Novi roman pisateljice romana »KNEGINJA ZUROVA« prične v kratkem izhajati. Kje?

d Konzulat CSR v Ljubljani poziva s tem
vse one čl. državljane letnikov 1909., 1910. in
1911., živeče v območju Dravske banovine, da
se, v kolikor tega še niso storili, pri njem pi-
smeno ali ustmeno zglaste zaradi vpisa v nabor-
no evidenco. Obenem s prijavo naj vsak nabor-
nik predloži svoj potni list ali kak dokument,
ki dokazuje njegovo češkoslovaško državljan-
stvo. O točnem datumu naborov bodo naborni-
ki pravočasno obveščeni s posebnimi pozivnicami
in tiskom. Naborniki roj. letnika 1911., ki
so rojeni izven ozemlja Češkoslovaške repu-
blike, naj si priprave overovljene prepise roj-
stnih listov in jih pošljejo obenem s prijavo
čl. konzulatu.

d Sreško načelstvo v Krškem razglašja, da se
bo lov občine Studenec oddal v zakup na javni
dražbi za dobo pet let in treh mesecev t. j. za
čas od 1. januarja 1931. do 31. marca 1936.
Dražba bo v soboto 21. februarja 1931. ob 9.
uri dopoldne pri sreskem načelstvu v Krškem.
Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo do dneva
dražbe med uradnimi urami pri sreskem na-
čelstvu v Krškem. — Sresko načelstvo v Brežicah
razglašja: Dne 14. marca 1931. s pričetkom
ob 10. uri dopoldne se odda potom javne draž-
be pri sreskem načelstvu v Brežicah, soba št. 6
v zakup lovišče občine Pleterje v izmeri pri-
bližno 1367 ha, in sicer za dobo od 1. maja 1931
do 31. marca 1937. Vsi ostali pogoji so razvidni
pri sreskem načelstvu v Brežicah.

Obledela obleke barva v različnih
barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

6602

d Na 23. rednem občnem zboru JAD »Tri-
glavac« v Ljubljani, ki se je vršil 5. februarja
1931., je bil izvoljen sledeči odbor: Predsed-
nik Jakhet Adolf, stud. phil.; podpredsednik
Derenčin Franjo, cand. iur.; tajnik I. Zajšek
Mate, stud. iur.; tajnik II. Brodnik Mara, stud.
phil.; blagajnik Makarović Boris, stud. tehn.;

Iz drugih banovin

Snežni zameti na liški progi

Po snegu, ki je zapadel v nedeljo, se je vre-
me pod večer v nedeljo v vsem območju liške
proge, ki veže Split in Dalmacijo z zaledjem,
nenadoma sremenilo. Čeprav je neprestano
snežilo, ni bilo vetrovno, v noči je pa nastala
huda bura. Orkanski vihar je nakopičil sneg
mestoma ob vsej progi več metrov visoko, da
ga tudi snežni plugi niso mogli več odmetati.
Zaradi tega so morali obstati na posameznih
postajah vsi vlaki, ki so odpeljali iz Zagreba
v nedeljo ponoči proti Dalmaciji.

Od ponedeljka ponoči je liška proga vozna
samo do postaje Gračac, od tu naprej ne mo-
re noben vlak zaradi snežnih zametov. Nekateri
vlaki, ki so ponoči kljub temu zapustili postajo
Gračac, so običajni v zametih in so se morali
vrniti. Ravno tako niso mogli zvoziti preko za-
sneženega dela proge vlaki iz Splita. Obstali
so morali na postaji v Kninu. Tako je ves že-
lezniški promet v Liki med postajama Knin in
Gračac onemogočen. Zaradi viharja ni bilo mo-
goče poslati na progo delavcev, da bi jo očis-
tili.

Kakor poročajo zagrebški časopisi, so pone-
kod zameti do 8 m visoki. Zagrebška železniška
direkcija je izdala za polnike primeren razglas,
v katerem izreka upanje, da bo mogoče skoro
vzpostaviti reden promet na liški progi. Po
drugem poročilu zagrebške direkcije pa pro-
met ne ovirajo toliko snežni zameti, kajti te
so z uspehom obvladali z modernim motornim
snežnim plugom, ki so ga takoj poslali iz Ogu-
lina na progo. Največja ovira na progi je
dolga tovorni vlak, ki je običajl v snegu
pri postaji Zrmanja. V nekaj urah je bil po-
polnoma zasnežen. Številni delavci ga bodo
skušali izkopati iz zameta. Osebe vlaka je
iskalo pribežališče v bližnji postaji, kajti na
progi ni moglo zdržati več radi velikega mraza.

Neki vrag jo je gnal pod lokomotivo

Na postaji Brežice na progi Zagreb—Zidani-
most se je pripetil v nedeljo ponoči strašen sa-
momor, ki je razburil vse prebivalstvo. Z br-
zovlakom, ki odide ob 8:35 zvečer iz Zagreba
proti Dunaju, se je pripeljala v Brežice dvaj-
setletna hči upokojenega učitelja Jozefina Šolc,
stanujoča v Zagrebu v Kuhačevi ulici. Ko je v
Brežicah izstopila, se je napotila ob vlaku mimo
kolodvora. Ko se je pa brzoval zapet pomak-
nil po enominutnem postanku, se je deklet
nenadoma vrglo pod kolesa lokomotive. Varnost-
na priprava na lokomotivi brzovala je zagra-
bila nesrečnico in ji odrezala obe nogi.

Med potniki na kolodvoru, ki so slišali samo
obupni krik samomornike, je nastala pravcata
panika. Strojevodja je vlak takoj ustavil. Ne-
kateri so prihiteli in samomornike dvignili iz

knjižničar Janež Stanko, stud. phil.; arhivar
Sotlar Bojan, stud. iur.; gospodar Figar Alojz,
stud. iur.; odbornika Piškur Lojze, cand. iur. in
Frlan Marko, stud. iur.; revizorja Bajželj Fran-
jo, cand. ing. in Brečko Miro, cand. iur.

Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani
javlja vsem članicam in članom, da se vrše v
februarju sledeči pevski tečaj: 14. febr. od 20.
do 22. ure, 15. febr. od 9. do 12. in od 14. do
17. ure ter 21. febr. od 20. do 22. ure; 22. febr.
od 9. do 12. in od 14. do 17. ure. — Vaje so
obakrat za mešani zbor. Udeležba za vse
strogo obvezna. — Odbor.

d Ringaraja maskarada bo privabila v Ljub-
ljano tudi goste z dežele. Avtobusne zveze so
prav ugodne. Dobrodošli podeželski prijatelji
naše mladine! 605

d Pustna veselica kluba Triglav v Beogradu
bo v soboto 14. t. m. v dvorani hotela Union,
Kosovska ulica. Sodeč po zanimanju, bo to zo-
pet ena izmed uspešnih prireditev beograjskih
Slovenov in njihovih prijateljev. Maske so do-
brodošle. Volitevi miss Triglav.

d Število pri OUZD-u v Ljubljani zavarova-
nih delavcev je padlo v enem letu za - 2546
mesto, da bi naraslo za ca +6000 članov, kakor
pričnja leta. Temu dosledno je padla tudi celo-
kupna dnevna zavarovana mezda za dinarjev
—31.761-20. To so zanesljiva znamenja, da go-
spodarska kriza še vedno narašča. Padec sta-
tusa bolnikov za —212 oseb je posledica manj-
šega članstva in padec odstotka bolnikov za
—0-15% pa posledica strožjega nadzorstva nad
bolniki od strani OUZD-a. Povprečna dnevna
zavarovana mezda izkazuje prirast za —in
+0-38 kar pa ne pomeni povečanja delavskega
zaslužka, ampak samo pravilnejše prijavljanje
faktičnega zaslužka od strani podjetnikov kot
posledica strožjega nadzorstva OUZD-a.

d Vreme. Barometer je kazal včeraj ob 7. uri
v Ljubljani 775-8, termometer —7, vlaga 80%,
pihal je NE, oblakost 10. V Mariboru je kazal
barometer 777, termometer —8, vlaga 80%,
pihal je NE, oblakost 10. Mirno je bilo v Za-
grebu, Beogradu, Sarajevu, jasno pa v Mostaru,
Sarajevu, Skoplju in Splitu. Najnižja tempera-
tura je bila v Ljubljani —10, v Mariboru —12,
v Mostaru 3, v Zagrebu —7, v Beogradu —2,
v Sarajevu —7, v Skoplju —1, v Splitu 4.

Ljubljana

Sreda, 11. februarja 1931., Deziderij. Pravo-
slavni: 29. januarja, Ignatije.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na
Kongresnem trgu, Ustari na Sv. Petra c. in
Hočevar v Šiški.

* Pevski zbor Sokola II. v Ljubljani se je
ustanovil zopet po petletnem odmoru v soboto

mlake krvi. Bila je še pri zavesti in je v bol-
nici v Brežicah, kamor so jo takoj prepeljali,
š. povedala, kako se piše in od kod je. Vpra-
šali so jo tudi, zakaj si je hotela na tako stra-
šen način vzeti življenje, deklet je pa kratko
odgovorilo: »Nevem, kakšen vrag me je vlekel
pod lokomotivo.«

Kolesa lokomotive so Jozefini odrezala obe
nogi nad kolonom. Kmalu nato je padla v ne-
zavest in okoli enajste ure ponoči v agonijo.
V ponedeljek jutraj okoli šeste ure je podlegla
težki poškodbi. Popoldne so njeno truplo ob-
ducirali. Nesrečnica je imela seboj samo ročno
torbico, v kateri je bilo nekaj dinarjev. Nihče
ne ve, kaj je dvajsetletno mladenko gnalo v
smrt.

b Odpuščena uradnica se je obesila. Uradnica
na pošti v Beogradu Mila Ivanović je bila pred
meseči odpuščena iz službe, in sicer po težki
bolezni, ki je postala za delo nezmožna. Zaslja
je v največjo bedo. Nekaj časa je preživljala se-
be in mater s pranjem perila v Beogradu. Kon-
čno je obupala in sklenila, da si vzame živ-
ljenje. Zaprla se je v kuhinjo in se na neki
žebelj za vratni obesila.

b Osem davčnih uradnikov pred sodiščem. V
ponedeljek je začela v Vel. Bečkereku razprava
proti osmim davčnim uradnikom, ki so obtože-
ni, da so poneverili okoli en milijon državnega
denarja. Obtoženi so Blaž Čurković, star 29 let,
Milorad Ločić, star 32 let, Ante Juras, star 31
let, Radoš Radonić, star 30 let, Nika Aleksić,
star 26 let, Miloš Tanurđić, star 23 let, Vasil-
je Nestorović, star 41 let in Ilija Garčev star
28 let.

b Tihotapei. Zadnje dni je zagrebška policija
polovila več tihotapcev s saharinom, opijem in
cigaretnimi papirčki. Te dni je pa zopet izse-
dila tihotapsko družbo, kateri je zaplenila 70 kg
tobaka in 62 zavojev cigaretnih papirčkov. Po-
licija je aretirala v zvezi s tem nekega Stjepa-
na Prlića in Jerka Vlašića.

b Velik požar v Podgorici. V nedeljo je na-
stal pod večer nenadoma velik požar v elektro-
tehničnem podjetju »Teslac«, ki je last Spasoja
Ivančevića. Domači gasilci so prihiteli na po-
moč, toda ni jim uspelo požar lokalizirati. Voja-
štvo je obkolilo s policijo mesto požara. Ogrom-
ni — ji so med tem žgali tudi tri sosednji tr-
govine in jih docela uničili. Tako je popolnoma
uničena knjigarna »Napredak« g. Surovića. Is-
totako j divji element uničil galanterijsko tr-
govino g. D. Vriševića, ki je bila ena največjih
de vrste v zetski banovini. Skupno škodo cenijo
na 1 milijon dinarjev. Zavarovano je bilo sa-
mo elektrotehnično podjetje »Teslac

7. t. m. Sokolu II. se je posrečilo pridobiti kot
pevovodjo znanega in agilnega skladatelja go-
spoda Perka. Brezdvomno se bo s petjem oži-
vela med nami družabnost v oni lepi meri, kot
je bila za časa prvega pevskega zbora leta
1925./26. Bliza se ponlad in z njo doba izletov,
prireditelj, slavnosti itd. S petjem bomo vse to
povzdignili in vnesli v društveno življenje pravi
ritem sokolskega bratstva. Prva pevska vaja bo
v soboto 14. t. m. ob pol 8. zvečer v društveni
sobi na realki. Do sedaj se je prijavilo nad 20
bratov-pevcev, vabimo pa še ostale, da se nam
pridružijo. Pridite točno k vajah vsi, ki ljubite
našo lepo narodno pesem. Zdravo! — Prosvetar.

■ Sokolsko društvo na Viču priredi v soboto
14. t. m. v vseh prostorih sokolskega doma
svojo »X. jubilejno maskarado«. Okusno ozal-
šana dvorana, imeniten sokolski orkester, solid-
na postrežba bo nudila vsem posetnikom naj-
boljšo zabavo. Začetek točno ob 20. Vožnje z
avtobusi na Vič zelo ugodne. Na pustno soboto
torej na svidenje pri Sokolu na Viču.

■ Večerni gospodinski tečaj na gospodinj-
ski šoli »Mladik«. Vpisovanje na drugi večer-
ni gospodinski tečaj se vrši v četrtek 12. t. m.
od 16 do 18. ure v »Mladiki«. Pričetek tečaja
v petek 13. t. m. ob 17. uri.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla
sta: Zupanc Jernej, 78 let star, mestni ubožec,
Japljeva ulica 2, Košiča Ljubica, 10 mesecev
stara, hči zasebnika, Aleksandrova c. 5.

■ Predavanje v »Pravniku«. Ker je namest-
nik višjega državnega tožila dr. Munda obol-
el, se današnje predavanje v društvu »Pravnik«
preklicuj.

■ Bavarska gledališka družina Die Teger-
seer gostuje zadnjič v letošnji sezoni danes na
našem odru. Vprizori komični vaški dogodek
Zakonska stavka. Tegerseerji sami pravijo, da
je ta komedija ena najboljših iger njihovega
letošnjega repertoarja. Predstava je izven abo-
mana. Predprodaja v operi. Predstava se vrši
v opernem gledališču.

■ Dijaška predstava v ljubljanski drami. V
soboto 14. t. m. bo v ljubljanski drami dijaška
predstava po globoko znižanih cenah. Začetek
točno ob 16. uri. Vprizori se francoska komedi-
ja Mercadet, ki je ena najboljših predstav leto-
šnje dramske sezone. Na to opozarjamo pred-
vsem naše dijaštvo, pa tudi one, ki se žele oko-
ristiti z izredno znižanimi cenami za vstopnice.
Konec predstave je ob pol 7. uri zvečer.

■ Veseli večer v opernem gledališču. V po-
nedeljek 16. t. m. gostuje prvič na slovenskem
odru svetovnoznana znamenita in izredno pri-
ljubljena ruska diseusa Dela Lipinskaja. Ona
poje, brblja, igra na klavir in harmoniko s tako
privlačno silo in dražestjo, da mora privezati na
sebe vsakega poslušalca.

■ Vlom v Hrastju. V Hrastju št. 7, občina
Moste je vlomil neznan tat v stanovanje posest-
nika Dolničarja Ludvika in odnesel ročno bla-
gajno, v kateri je bilo 300 Din. Od tega denarja
je bilo 260 Din last Gasilskega društva v Šmar-
nem, katerega blagajnik je Dolničar.

■ Tat, ki krade ročne vozičke. Ročna vozička
sta bila odpeljana pleskarskemu mojstru Stro-
janu Francetu izpred hiše na Sv. Petra nasipu
65 in slugi Kastelcu Alojzu izpred hiše na
Kongresnem trgu št. 15. Stojanov vozeček je
vreden 600 Din, Kastelčev pa 800 Din.

Št. Jurij ob južni železnici

Premestitev. K tukajšnjemu železniškemu po-
stajnemu uradu je premeščen iz Trbovelj gosp.
Erker Ludovik.

Novo sokolsko društvo. Odslek šentjurskega So-
kola na Ponikvi je imelo ustanovni občni zbor
v šoli na Ponikvi. Odslek obstoja že precej časa
in pridno deluje. Bodočemu društvu želimo mno-
go uspehov. Člani in prijatelji Sokolstva naj se
po možnosti udeležijo občnega zbora, da tako
pokažejo Ponikvi svoje simpatije in člane no-
vega društva navdušijo za vztrajno sokolsko delo,
ki je potrebno predvsem v takih krajih, kakor
je Ponikva, ki je do nedavnega bila vse preveč
v zatišju. Zdravo!

Slovenske Konjice

Planinski ples, ki ga je priredila Dravinska po-
družnica SPD v Konjicah, se je prav dobro obne-
sel. Zelo živahna je bila izbira najlepše pla-
ninke, kjer je gđ. Lozika Sučova odnesla prvo
nagrado. Podružnica namerava že v tekočem letu
razširiti svojo kočjo na Pesku.

Kolportaža »Jugoslovana«. Cenjenemu občinstvu
naznanjamo, da bomo odslej prodajali nedeljsko
revniko »Jugoslovana« vsako nedeljo na trgu. Ob-
širen in vsestransko dobro informiran list vam
bo prijetno in zabavno nedeljsko čtivo. Razen to-
ga stane nedeljska številka samo 1 Din.

Saje so se vnele v petek popoldne na poklopja,
v katerem se nahaja petletni urad in davkarja.
Velikemu snežnemu meteu, ki je vihal ves dan,
je pripisati, da požar ni ogrožal tudi sosednjih
poslopij.

Slovenjgradec

Meška podružnica Družbe sv. Cirila in Me-
toda je imela 8. t. m. v Sokolskem domu občni
zbor. Poročila funkcionarjev so izkazala prav
lepe vspehe podružnice. Podružnica je poslala
centrali v Ljubljano Din 3505. Za leto 1931 je
bil izvoljen stari odbor, sreski šolski nadzor-
nik Grmovšek Miloš kot predsednik, šolski
upravitelj L. Kopač kot namestnik, strokovni
učitelj Karel Sovrè za tajnika, učitelj Sl. Mro-
vje za namestnika, učitelj R. Iglar za blagajni-
ka, davčni upravitelj A. Debelak za namestnika,
trgovca I. Rojnik za odbornika. Za računsko
preglednika sta bila izvoljena: nadpoštar F.
Eiletz in ravnatelj hran. L. Vavpot. Kot poverje-
niki za Pameče, št. Janž. Šmartno, Podgorje,
št. Ilj p. t., Stari trg in Sece - Vrhe so bili iz-
brani gg.: Visočnik, šolski upravitelj, Bregant,
šolski upravitelj, Kaučič, šolski upravitelj, Kot-
nik, župnik, Verčkovnik, šolski upravitelj, Ša-
lamun, učitelj, Meško, župnik. Za delegate na
glavni skupščini CMD pa gg.: Grmovšek, dr.
Železnikar in Šentjurs.

Maribor

m Proslava 60letnice pisatelja F. S. Finžgarja v Mariboru. Ker proslava šestdesetletnice življenja pisatelja Fr. S. Finžgarja dne 9. t. m. v Mariboru ni bila mogoča, bo prirejena pozneje. Gledališče bo v ta namen pripravilo njegovo dramo »Veriga« in bo jubilara povabilo k premieri. Razen tega bo, kakor izveemo, pisatelj Finžgar predaval pri Prosvetni zvezi tudi o slovenskem kmetu. Na vsak način pa se bo tudi slovenski Maribor na dostojen način spomnil našega mojstra pripovedovalca.

m Občni zbor Pogrebne družbe v Radvanju. V nedeljo je imelo pogrebno društvo v Radvanju svoj letni občni zbor pod vodstvom predsednika Spindlerja. Društvo ima 382 odraslih članov in 126 nedoraslih. Dohodkov je imelo lani 12.036 Din, izdatkov pa 7745 Din. Društveno premoženje znaša sedaj 58.160 Din v gotovini in ves pogrebni inventar. Pri volitvah so izvolili dosedanjí odbor.

m Novo sportno igrišče. SK Železnica je dobila od železniške direkcije dovoljenje, da si na njenem ozemlju ob Tržaški cesti zgradi novo igrišče. Klub bo z deli pričel, čim bo nastopilo ugodnejše vreme.

m Vremensko stanje na Pohorju. Pri Mariborski koči na Pohorju je bilo večeraj zjutraj — 8 stopinj, snega 90 cm, smuka idealna, pot iz Hoč dobro izhujena.

m Redni avtobusni promet. Z večerajšnjim dnem je bil spet upostavljen redni avtobusni promet na vseh mestnih in podeželskih progah.

m Stražnika je hotela podkupiti. V ponedeljek zvečer je neznana ženska prišla v neko gostilno v Vojašniški ulici ter prisledla k nekemu brezposelnemu delavcu, ki je pravkar dobil podporo za brezposelnost in mu izmaknila 20 Din. Ko je prišel stražnik in jo hotel aretirati, mu je ponudila 10 Din in obljubila še 20, če jo pusti na miru. Seveda ni to nič pomagalo. Morala je na policijo, kjer so ugotovili, da je stara nepridipravka Jožefa Skripčeva, za vedno izgnana iz Maribora. Zagovarjati se bo morala sedaj radi nedovoljenega povratka, tajne prostitucije in podkupovanja uradne osebe.

Kranj

Starček, ki se je izgubil. Že od 29. decembra lanskega leta pogrešan starček Peter Oražen, ki je stanoval v Kranju, Kokriško predmestje 47. Nosil je rujavo suknjo, črno obleko in klobuk ter nizke čevlje. Je srednje velik in ima lepe sive lase, star je 75 let. Hodil je iscer težko, toda vedno brez palice. Večkrat je odhajal v Ljubljano in tudi 29. decembra je rekel hišnemu gospodarju, da gre v Ljubljano. Bival je 40 let v Ameriki in je ameriški državljan, kar kaže že njegova obleka. Morda se mu je pripetila kakšna nesreča ali celo zločin. Če bi kdo kaj vedel o njem, naj sporoči najbližji orožniški postaji ali pa hčerki Franciški Svetel, Senčur pri Kranju.

Francosko predavanje. Krožek prijateljev Francije v Kranju priredi drevi ob 18.15 v gimnaziji predavanje g. prof. Nika Kuret-a, o temi: *Les rapports entre la littérature française et la poésie épique nationale des Serbes.*

Šmartno pri Litiji

Kmetijski tečaj obiskuje do 70 mladeničev in moških. Vsi z veseljem sledijo predavanjem, ki so dvakrat tedensko.

Zupanstvo opozarja, lastnike vozov in vozil, da si do 15. t. m. oskrbe predpisane tablice.

Knjižnica društva za zgradbo Sokolskega doma si je nabavila preko 200 knjig razne vsebine. Vodi jo bosta učiteljici gđe. Kramerjeva in Rodetova. Knjižnica začne poslovati v nedeljo 15. t. m. ob 10. do 12. ure v tukajšnji sokolski telovadnici. Knjige se izposojujejo tudi nečlanom.

Narodni igrokaz »Ciganice« bodo na prosvetnem odru po želji občinstva ponovili na pustno nedeljo ob 15. uri.

Poroka. Poročena sta bila v ponedeljek dopoldne v tukajšnji cerkvi g. Franc Povše in gospičica Fani Železnik-Rodetova iz Rodnega Vrha. Obilo sreče!

Zagorje

Apolonijin živinjski in kramarski sejem je bil kakor vsi prejšnji slabo obiskan. Nekaj zanimanja je bilo za mlado in za delovno živino, vendar je manjkalo poprejšnje kupčijske šivahnosti. Vsi pravijo, da ni čenarja.

Sokolsko gledališče nas bo razveselilo v soboto zvečer z »Glavnim dobitkom«. Prične se ob 20. uri in bodo igrali domači igralci.

Trbovlje

Poroka. Preteklo nedeljo sta bila poročena tukajšnji rudniški inženjer g. Kakovin Konstantin in gđe. Iskra Zorka, učiteljica na vodenjski osnovni šoli. Bilo srečno!

Samopomoč za srez Laško za poginjeno govejo živino je ustanovljena in so njeni zaupniki, pri katerih se lahko vsakdo prijavi do konca t. m. in izve natančne pogoje, sledeči posestniki v občini Trbovlje: Cestnik Alojz, Potrata Franc, Zagar Franc, Gričar Feliks in Bricej Franc. Razen teh sprejema prijave in daje potrebna pojasnila tudi tukajšnji živinodržavnik g. Rajko Dev.

Proračun okrajnega cestnega odbora Laško je na občini 8. t. m. dalje razgrnjen ter interesantom v dobi 14 dni na vpogled. Proračun izkazuje Din 1.005.194,55 dohodkov in Din 2 milijona 476.767,49 izdatkov. Proti posameznim postavkam je dopustna pritožba preko okrajnega cestnega odbora v Laškem na banksko upravo, ki mora biti vložena v zakonitem 14-dnevem roku, ko je proračun razgrnjen.

Gozdne sadike bo oddajala šumska uprava v Krškem iz državne drevesnice v Radečah, in sicer smrekove, macesnove, borove, akacije, črno jelko, domači kostanj in presajeni domači oreh. Sadike se lahko naročijo bodisi pismeno ali ustmeno pri sreskem šumarskem referentu v Krškem ali pa ustmeno pri okrajnem gozdarju v Radečah. Naročila bo sprejemalo do 15. t. m. tudi županstvo. Z 21. februarjem zaključijo šumarski referent v Krškem, kjer se dobe vsa potrebna pojasnila za oddajo sadike.

Podpore. Brezposelni trgovski pomočniki naj se javijo v četrtek 12. februarja ob pol 20. uri v gostilni Forte, kjer se bodo razdeljevale podpore od čistega dobička stanovske prireditve.

Četrty zagonetni požar v šmarski okolici

Nastal je pri posestniku Kastelico na Razdrtem pri Šmarju

Šmarje, 10. februarja.

Včeraj je izbruhnil požar na Razdrtem v bližini Šmarja pri posestniku J. Kastelico, št. 11, po domače pri Pirčevem Jakobu. Ogenj so opazili okoli enajste ure ponoči. Bilo je precej mraz. Kastelico je pogorel hlev, pod, svišli in listnjak. Iz gospodarskega poslopja se je domaćim posrečilo rešiti živino in motorno mlatnico. Slamorenica je ogenj uničil deloma.

K sreči je bila noč mirna, kajti pri najmanjšem vetru bi se užgalo tudi gospodarsko poslopje, od katerega je kozolec posestnika Krištofa, po poklicu kolarja, komaj 2 metra oddaljen. Da ni bilo večje katastrofe, se je zahvaliti predvsem požrtvovalnemu gasilnemu društvu iz

Šmarja, ki je požar lokaliziralo. Požar so gasilci pogasili z motorno brizgalno s pomočjo vode iz bližnjega studenca in iz enega hidranta. Prav pohvaliti je treba vse, ki so pri požaru pomagali, zlasti pa načelniku g. Gliho ter gasilca Verovška, Škerjanca in dr.

Škoda je precejšnja in je krita z 25.000 Din zavarovalnine pri Vzajemni zavarovalnici. Orožniki se trudijo storilecu priti na sled, da bi ga izročili oblastem. To je v kratkem času v naši okolici že četrty zagonetni požar in, če bi ne bilo snega, ki je zapadel pri nas do 30 cm visoko, bi se požar razširil tudi na sosednja poslopja.

Tragedija na vasi

S karabinko ustrelil bogatega posestnika -- Obsojen na 6 let robije

Ljubljana, 10. februarja.

Danes se je vršilo pred senatom trojice več zanimivih obravnjav. Predsednik senata je bil sodni svetnik Mladič, votanta sodnika Kralj in Lederhas. Državno pravdnštvo je zastopal doktor Lučovnik.

Prvi je stal pred sodniki posestnice sin Jožef Rožman, rojen leta 1905, v Lahovčah v kamniškem okraju, obtožen zločina zoper življenje in telo. Obtoženec je iz premožne ugledne družine. Ustrelil je s karabinko bogatega in vplivnega posestnika iz iste vasi Dežmana starejšega. Ni čuda, da je današnja obravnava tako zanimala Lahovčane, da so se je skoro polnoštevilno udeležili in je bila sodna dvorana polna kakor že dolgo ne.

Obtožnica

Dne 9. novembra lani proti večeru so se zbirali fantje iz vasi Lakoviče v hiši Zavrl Katarine, kjer so plesali in pili takozvano prežo po svatbi Škerjanc Franciške.

Med drugimi je bil pri Zavrlvih tudi obdolženec, ki pa je od časa do časa odšel. Ker je spil nekaj kozarec vina in opazil med fanti tudi Globočnika Jožefa, Bendo Janeza in Dežmana Janeza, ki so ga vedno zapostavljali, se je obdolženec začel pripraviti za Bendo Janezom. Iz prepira je nastalo potem že zunaj hiše Zavrlrove med obema neko prerivanje. Ko je obdolženec hotel Bendo udariti, je ta pred njim stekel, obdolženec pa je stekel pod pod Plahuta Marije po karabinko, ki jo je imel tam zakopano, in šel z njo po vasi.

Po vasi grede je srečal Dežmana Janeza st. in ga stavil na odgovor, zakaj s sinom Janezom zabavlja čez njega, da je šlapa. Med prikanjem sta prišla do Dežmanove hiše. Obdolženec je tu v prerivanju naenkrat rekel proti Dežmanu: »Prej boš ti poginil kot jaz!« nato pa ustrelil proti Dežmanu, ki je še rekel: »Seveda bom jaz prejel!« ga pogodil in se je Dežman na mestu zrušil mrtve.

Obdolženec je dejanje priznal, zagovarjal pa se je, da po tem, ko je karabinko sprožil, ni vedel, da je Dežmana usmrtil niti ne more reči, da bi ga hotel ustreliti, in je trdil, da je ravnal gotovo v pijanosti in slabomnosti.

Zasliševanje pri

Obtoženec, srednje velik, simpatičen fant, je obstal pri zagovoru, kakor ga navaja obtožnica. Vdova Dežman Marija je na vprašanja predsednika Mladiča izpovedala:

— Hišna vrata so bila do kraja zaprta, pogledala sem skozi okno in opazila moža, ki se je pogovarjal z Rožmanovim. Stopila sem na prag in rekla možu, naj stopi v hišo. Rožmanov mi je nato rekel: »Kar hitro not' pojte!« Mož ga je zavrnil: »Tako pa ne boš proti naši nastopal!«

— Ali ste opazila, da ima Rožman karabinko?

— Ja, mislila sem si, da ima nekaj za streljat.

— Ali je bil Rožman hudo pijan?

— Meni se ni zdel.

— Ali je bil podivjan videti?

— Tudi to se mi ni zdel.

— Vaš fant mu je enkrat rekel šlapa. Ali je to tudi gonil pred hišo.

— Nisem slišala.

— Ali je mož koj padel?

— Koj! Pokadilo se je, prikazal se je ogenj in mož se je zvrnil na tla. Zavpila sem: »Marija!« in jo klicala. Mislila sem si, nobena reč ni ne pomaga, mrtve je!

— Ali sta bila čisto blizu, ko ga je ustrelil?

— Prav blizu, tako da sem v prvem trenutku mislila, da je ustrelil mimo naju.

Hčerka Dežman Mariška je izpovedala, da je slišala, ko je mati rekla očetu, naj gre notri v hišo.

— Ali ste videla, da ima Rožman puško?

— Nisem razločno videla.

— Ali veste kaj o sovraštvu med njima?

— Nič!

— Kako blizu sta bila, ko ga je ustrelil?

— Čisto blizu!

— Ali ste slišala, ko je Rožman rekel: »Prej boš ti poginil kot pa jaz?«

— Zdi se mi.

— Kakšen pa je bil takrat Rožman?

— Vtis imam, da je bil razburjen in da ga je oče miril. Ko je oče padel, se je Rožman obrnil in odšel.

Tretja pričča, posestnikov sin Kozelj Franc je navedel, da je bil Rožman golorok, brez klobuka in da je imel karabinko skrito za hlačnico.

— Pojd' domov! sem mu rekel.

— Ne grem! Nocoj bom še nekaj naredil!

Kozelj je nato pripovedoval, da mu je Rožman povedal, da je Dežmana st. ustrelil. Začudil se je, on pa je izjavil:

— Meni je vseeno, če pade eden več ali pa manj. Če hočeš, bom še tebe ustrelil. Če se ne bi Dežman koj zvrnil, bi ga še 15krat ustrelil!

— Ali ni rekel, da bi hotel tudi Kernovo (svoje bivše dekle) ustreliti?

— Če bi meel vžigalice, da bi videl. Mene žandarji ne bodo dobili, pa če jih pride 20 ali 50.

— Kakšen se vam je zdel? Čisto nor?

— Malo pijan, pa ne zelo! Z eno roko se je gladil po laseh.

— Ali je bil razburjen?

— Malo je že bil. Rekel je, da se bo sam ustrelil in da ga bodo dobili za cesto sredi Trnovega.

Predsednik je nato bral izpovedi raznih prič predvsem Dežmana ml. Ta je dejal obtožencu ob neki priliki, ko je bil vinjen in je govoril nesmiselnosti, da je šlapa. Poprej sta se razumela, od takrat pa je obtoženec spremenil svoje vedenje napram njemu. Usodne noči je prišel Rožman s puško v roki na prag Zavrlrove hiše in ga je pozval, naj stopi ven. Že je hotel, a so ga Zavrlvi pregovorili, da je ostal. Zaprli so vrata, obtoženec pa je tolkel po njih in razbil 2 šipi, kar je opazil s podstrešja, kamor je zbežal.

Iz zaslišanja Zavrl Ivanke je bilo razvidno, da je Rožman, ko je stopil na prag njihove hiše, izjavil: »Enega sem že ustrelil, sedaj bom pa še tebe!«

Kern Franca, bivša Rožmanova ljubica, je izpovedala, da je prišel po kravem dogodku vasovat k njej z nekim predmetom, ki ga je odložil. Speljal je po remelnih od njenega okna in jo klical, ker pa se mu ni oglasila, je kmalu odšel, češ: »Lahko noč mi vsaj reci!« Imela je vtis, da ji hoče nekaj potožiti.

Po izjavah ostalih prič je bil Rožman vedno miren fant, ki ni maral za pijačo in je bil na dobrem glasu.

Po mnenju zdravnikov psihiatrov je Rožman sicer težko obremenjen, vendar je zmedenost ob dogodku izključena.

Po poročilu orožniške postaje je obtoženec tri dni poprej pripravil puško. Pri zaslišanju je tudi popolnoma mirno in brez kesanja izjavil, da je pomeril na Dežmana v nameri, da ga pogodi. Na Dežmana st. je imel piko, ker je ta naznanil njegovo mater radi sešnje in je ta morala plačati 10.000 Din kazni. Na vprašanje, kje ima puško, je izjavil, da jo je vrgel v Šmarci na neko njivo, izkazalo pa se je, da jo je skrnil doma.

Državni pravdnik dr. Lučovnik je zavrnil obtoženčev zagovor, da je bil tako pijan, da se ni zavedal dejanja. Glede na obtoženčev zagovor, da je slabomnen, je opozarjal na mnenje izvedencev, ki načeloma izključujeta, da bi izvršil dejanje v patološki pijanosti. Svojega dejanja se je moral zavedati, drugače se pač ne bi 3 dni po dejanju potikal okoli in se skrivljal.

Zagovornik dr. Sajovic je v daljšem govoru dokazoval, da je bil pravi ubijalec alkohol in pa tista nesrečna razvada preža. Vse priče so izpovedale, da je obtoženec miren fant, a hitro razburljiv. Če primerjamo te izjave z dogodkom, potem vidimo, da tukaj nekaj ni v redu in da se je moralo zgoditi nekaj, kar je odločilno vplivalo na njegovo duševnost. Zagovornik je v nadaljnjih izjavanjih opozarjal na obtoženčovo duševno manjvrednost in je prosil za milo kazni.

Obsodba

Po kratkem posvetovanju je predsednik Mladič prebral obsodbo, po kateri je bil Rožman obsojen na 6 let robije, na plačilo stroškov in na trajno izgubo častnih pravic. Obtoženec vložil po svojem zagovorniku priziv proti kazni.

Komenda

Kmetijski tečaj. V petek, 6. februarja t. l. se je pričel v Komendi v Društveni dvorani 6-tenedenski kmetijski tečaj. Otvoril ga je sreski načelnik g. dr. Ogrin s pozdravnim nagovorom. Da je bil tak tečaj potreben, je pokazal polnoštevilni obisk. Priglasilo se je 110 kmečkih mož in fantov. Zaenkrat je predaval g. dr. Ogrin o državnem znanstvu ter g. Hladnik o živinoreji. Obema so poslušalci z zanimanjem sledili. Nadaljnji program obsega še zadružništvo (g. dr. Ogrin), pridelstvo (g. Jamnik), zdravstvo (g. dr. Polc), sadjarstvo (g. ing. Skubice), živinodržavstvo (g. vet. Rauter) in gozdarstvo (g. Presl). Tečaj se vrši ob torkih in petkih od 13. do 17. ure. Pridno ga posejajte!

Akcija Podmladka Rdečega križa tukajšnje šole za pomoč revni družini v Podhorstu je lepo uspešna. Vsem plemenitim darovalcem se Podmladek Rdečega križa v imenu sirot najpristneje zahvaljuje.

Tacen pod Šmarno goro

Proslava 25 letnico Kmetijske podružnice. V nedeljo 1. februarja 1931 je obhajala in obenem proslavila Kmetijska podružnica v Tacnu svojo 25 letnico. V ta namen je priredila veselico v Koširjevi gostilni v zvezi s podelitvijo častnih diplom sedmim ustanovnim in zaslužnim članom. Predsednik g. Medved France je pozdravil s lepimi besedami vse navzoče, posebno pa še delegata Kmetijske družbe g. ravnatelja inž. Laha, ki je z vznešenimi besedami počastil delo odlikovancev med njimi ustanovitelj podružnice gosp. Sajovica Franca Ks., sedaj bivajočega v Kranju. Za njegove bodrilne besede se je zahvalil v imenu podružnice g. Medved Martin, ki je obenem zaključil slavnostni del programa. Nato se je vršila zelo živahna in neprisiljena zabava.

Največja knjižnica v Zagorju

Knjižnica rudniških nameščencev beleži v minulem letu lep uspeh. Med letom si je nabavila lepo število novih zanimivih knjig, ki jih poseduje sedaj 854, ter je tako največja knjižnica v Zagorju. Izposodila je okoli 1350 knjig ter segajo vsi sloji pridno po njih, ker je izposojevalnina zelo nizka. Knjige se izdajajo vsak petek zvečer po 7. uri.

Društvo rudniških nameščencev namerava to leto knjižnico še izpopolniti ter si bo v ta namen nabavilo več novih knjig od najznamenitejših domačih in tujih pisateljev, vsled česar knjižnico vsem ljubiteljem lepih knjig toplo priporočamo.

Dve nesreči v Novem mestu

Neprevidnost se maštuje.

22-letni Gregor Jerman, kočarjev sin iz Zavinke pri Skočjanu, se je mudil pri vaškem kovaču, kjer je bil tudi njegov znanec. Pričela sta popravljati karbidno svetilko, ki jima je nekaj nagajala. Bila je polna karbida in vode. Gregor je vrtel in sukal in odpiral, njegov tovariš pa je med tem po neprevidnosti vpalil vžigalico, čemur je takoj sledila eksplozija. Jerman je po levi roki ves opečen, ves v mehurjih in je moral v bolnico. Prava sreča, da se mladima neprevidnema ni pripetilo kaj hujšega.

Obstreljeni šestsošolec

Jože Peterlin je že na poti okrevanja. Zunanje rane so se skoro zacelile, njegova trdna narava bo brez dvoma zmogla tudi malenkostno notranje gnajenje, ki ga je pokazala rentgenološka preiskava. Njegovi sošolci in številni drugi prijatelji ga vsako popoldne redno obiskujejo, kratkočasijo ga z gramofonom, s knjigami, s telesnimi dobrotami, da je naravnost ganljivo in vzgledno to njihovo tovariško početje.

Težka nesreča na poledenem snegu

Novo mesto, 9. februarja.

Po opravih je prišel v mesto iz bližnjega St. Petra 74-letni užitkar France Florjančič. Pred Skabernetovo uhižo na Ljubljanski cesti se je hotel ogniti nasproti prihajajočemu avtomobilu, na poledenem snegu pa mu je spodrsnilo, da je padel kot je dolg in širok. Nobe ne bolečine ni začutil in kaj urno se je spet postavil na noge. Tisti trenutek pa se je tudi že zrušil.

Stavbni mojster Martin Hočevar, ki je stal v bližini s svojim avtomobilom, je brž priskočil staremu možu na pomoč. Takoj je opazil, da ima zlomljeno levo nogo malo nad členkom. Ko se je mož po padcu postavil na noge, mu je prelomljena kost pretrgala vse mišice in pogledala iz kože ter mu napravila skoraj decimeter dolgo močno bolečo rano. Hočevarjev avto ga je takoj potegnil k Usmiljenim bratom v Kandijo.

Novice iz Škofje Loke

Sadjarje opozarjamo, da je gen. dir. drž. železnice znižal železniško prevožno tarifo sredstev za pokončevanje sadnih škodljivcev in boleznih za 50%. Odredba velja za Arborin, Karbokrim, Lohsol, Dendrin, Nevdendrin in Drvorin.

Vprašanje kanalizacije pri vojašnici prestolonaslednika Petra v Škofji Loki stopa v končni štadij. Po dvakratni komisiji na licu mesta je bil med strankama in graditeljem dosežen sporazum in bodo čevi speljane od vojašnice, mimo usnjarske trgovine Siferja in imovine vinskega trgovca Sušnika naprej v Loko. Celotna kanalizacija bo izvedena z upoštevanjem zamiljenih novih objektov ob sedanji vojašnici. Z deli se bo pričelo po odobritvi pogodbe in z 100000 kreditov.

Odlaganje in imenovanje. Z redom jugoslovanske krone V. stopnje sta odlaganja rezervna podporočnika Košca Franc, učitelj na deški šoli v Škofji Loki in Hafner Pavel, sin škofjeloškega župana. Čestitamo! — Prometni uradnik državnih železnic, škofjeločan g. Mlečnik Karel je nameščen na postajo Črno brdo—Sekič v Dunavski banovini. Pisarni sreskega prosvetnega referenta v Škofji Loki sta dodeljena preglednik g. Mikuš Matija, doslej pri banski upravi v Ljubljani in g. Zegova, sopraga uradnika škofjeloške mlekarske šole g. Andreja Zega. — Davčni upravi v Kranju je pridelen v službovanje g. Ankele Viktor.

Strossmayerjeva proslava deške mladine je bila letos prav učinkovita in slovesna. Otroci so najprej poslušali skrbna in globoka izjavljanja učitelja g. Košce; po Lepi naši domovini so se zvrstile ljubke pesmice in priložnostne deklaracije vseh razredov. Državna himna je zaključila proslavo.

Sevnica

Odhod priljubljenega prosvetnega delavca. Po več kot 5-letnem službovanju nas zapušta učitelj g. Ljubič Frine. Deloval je pri dramskem odseku Sokola, vočil je z uspehom sokolski »alonski orkester« in ga dvignil do visoke stopnje, udeleževal se je tudi kot nogometaš, vodil otroške plesne vaje in tudi za odrasle. Pridobil si je zato mnogo prijateljev, ki so mu priredili odhodnico pri Kruleju. Hudo ga bomo pogrešali. Želimo mu na njegovem novem mestu tam neke ob madžarski meji mnogo sreče ter mu kličemo: »Na svidenje!«

Naše gasilno društvo je v nedeljo zvečer v hotelu »Triglav« kar nepričakovano uprizorilo igrvo »Najboljši je gasilec«. Naši stari igralci so pod vodstvom režiserja g. Iva Zakšeka pokazali, da so še polni humorja. Osobito je pa »Teta Mica« po vsej dvorani vzbudila mnogo smeha in dobre volje. Kljub raznim prireditvam v Sevnici in okolici je bil obisk sijajen dokaz, kako Sevnčani pogrešamo igrvo.

Naša lesna proizvodnja in notranji trg

V predhodnih člankih sem skušal objasniti važnost notranjega trga za ublažitev krize naše lesne industrije. Na ta trg se je doslej vse premalo oziralo, vso pažnjo so naši lesni industrijalci obračali na eksport. Toda tudi lesna industrija ni izključno eksportna branža, tudi ona ni nobena izjema. Za zdrav, siguren razvoj potrebuje tudi ona široko zaledje, da lahko prenaša variranje cen na mednarodnem trgu.

Ce ustavimo obrate, ne dosežemo nič pozitivnega, zato pa moramo skušati najti novih konzumentov in to v prvi vrsti doma. Smatram, da bolj hasne poizkusiti nova pota in se energično lotiti reševalnega dela, nego fatalistično čakati na novo konjunkturo. Lahko se zgodi, da bo kasneje prepozno. Jasno je, da bo treba premagati velike težave, ker danes notranji trg v potrebni meri sploh še ne obstoja. Treba ga je ustvariti z lastno inicijativo in s pomočjo države. Če se ni povpraševanja po našem lesu doma, ga je treba vzbuditi in zato potrebujemo propagando, reklame. Imamo nekaj možnosti, da povzdignemo konzum domačega lesa.

Vzemimo na primer naše stavbarstvo. Vsi objekti, stanovanjske hiše, gospodarska poslopja, hoteli itd. vse se zida v opeki, kamnu ali betonu, pa naj bo to v mestu ali na deželi. Pogledimo druge dežele, bogate na gozdovih, koliko se grade v lesu. Baš na Norveškem, Švedskem, Finskem najdeš skoro izključno lesene zgradbe in to še celo v mestih. Les je domača, cena roba in lesene hiše si lahko nabavi radi nizkih stroškov marsikateri, ki bi drugače sploh ne mogel upati na lasten dom. Omenil sem že preje, da baš v najkulturnejših državah sedaj nanovo propagirajo zidavo lesenih poslopj; in to celo v deželah, ki nimajo na razpolago tako po ceni blaga kakor pa naša.

Nočem trditi, da so lesene hiše v vsakem slučaju boljše od zidanih, posebno ne v mestih. Na deželi pa in specijelno še v naših tujsko-prometnih krajih, bi te ne bile samo praktične in cene, ampak tudi dokaj lepše od zidanih. Tujsko-prometna središča, zlasti v alpskih pokrajinah, v Avstriji, Švici pa še v Schwarzwald in Vogezih so povečini le na izjemni velike prvotne hiše seveda. V dolinah Koroske, Salzburške, Tirolske, Švice itd. torej v vodilnih zimsko-sportnih pokrajinah boš našel nebroj malih eno do dvonadstropnih hotelov, ki so razen temelja leseni in ki povzdignejo sliko-

vitost pokrajine. Pomislimo, da gradimo mi skoro izključno le take male hotele, in da bi baš tu lahko zastavili propagandno delo, ki bi imelo gmošen uspeh in bi povzdignilo lepoto naših gorskih krajev. Povsod občudujemo ličnost teh ljubkih lesenih vasic z čednimi udobnimi lesenimi hoteli, zakaj ne bi imeli tega doma, kar se nam v tujini tako dopade? Zakaj pa pri nas velja lesena hiša za neokusno nepraktično kmečko ropotijo, ki jo je treba čim preje izbrebiti in pokvariti vabljeni vtis naših tujsko-prometnih vasic?

Treba je inicijative od strani naših lesnih industrijalcev, da se tudi v tem pogledu ustvari notranji trg, in prikladi, engros-producirati lesene zgradbe. Le taka produkcija omogoča nuditi poslopja, ki lahko po izdelavi in ceni konkurirajo z zidanimi. Da pa se izplača podvigniti tvornico za lesena poslopja, mora imeti podjetnik vsaj delno sigurnost, da bo proizvod tudi odprodal. Tu naj vsako država. Če ona izvede kolonizacijsko akcijo po principih, ki sem jih že razkladal, da opremi naseljenike z lesenimi hišami in zagotovi letni odkup gotove množice izgotovljenih poslopj, ustvari bazo, ki omogoča izvedbo načrta. Na ta način bi se omogočila produkcija te vrste hiš najrazličnejših dimenzij, eno in več družinskih, weekend house-ov, hotelov itd., ker bi postajala kvaliteta sorazmerno s kvaliteto vedno boljja in cena nižja. Marsikateri uradnik, obrtnik, ki danes ne more postaviti lastnega doma, bi si potem lahko omislil hišo za kakih 30.000 do 40.000 Din. Odprodaja bi se lahko organizirala tudi na obroke. Kar se tiče kmečkih hiš, bi bilo potrebno, da država dovoli graditi in strnjenih vrstah, dosedaj je bilo to prepovedano, ker je z najnovejšo iznajdbo impregniranja lesa proti ognju nevarnost požara samo tolikšna, kolikšna je tudi pri zidanih poslopjih. S tem, da se omogoči tudi širšim plastem, omisliti si lastne domove, bi se dvignil konzum mobilij in toli važna industrija lesenih izdelkov.

Da zadostimo notranjemu trgu, rabimo industrijo za izdelano blago, dosedaj je dominirala skoro izključno industrija polidolcev, ker so samo ti predstavljalji eksportno blago. Ako se posreči zainteresirati meročajne kroge za to akcijo, imamo priliko uresničiti te načrte, se vsaj deloma osamosvojiti, in razviti nove produkcijske sile.

Dr. Mitja Lukan.

Gospodarske vesti

× **Podružnica Državne obrtne banke v Ljubljani.** Včeraj popoldne se je vršil v prostorih Mestne hranilnice ljubljanske sestanek delničarjev Državne obrtne banke iz Dravske banovine, na katerem se je izvolil upravni svet nove otvorene podružnice v Ljubljani. Podružnica bo baje poslovala na Dunajski cesti št. 31.

× **Proti ruskemu dumpingu v naši državi.** Naša vlada je povišala uvozno carino na žitarice za 100%, da se s tem uspešno ubrani ruskega žitnega dumpinga, ki ga ogroža tudi za naše poljedelstvo. Istočasno pa so bile izvršene važne redukcije tarifa za izvoz naših žitaric.

× **Ukrepi in načrti za pospeševanje gozdarstva in lesne industrije.** V ministrstvu za šume in rudnike z veliko vnojem izvajajo sklepe seje ministrskega sveta, ki jo je vodil Nj. Vel. kralj in ki se je vršila 11. decembra preteklega leta. Tako so ukinili 33. čl. zakona o gozdovih ter spremenili drugi odstavek čl. 157. istega zakona (znižali so odškodnino za gozdno pašo). Mesto ukinjenega 33. čl. zakona o gozdovih se uvedejo nove odredbe, čim prispejo podatki, ki jih je ministrstvo zahtevalo od banknih uprav. Sploh bo zakon o gozdovih noveliziran. Poleg tega je bil predložen v potrditev tudi načrt zakona o globah in odškodninah za prestopke v gozdovih. S tem zakonom bodo regulirane zastale globe in odškodnine za prestopke, ki so se izvršili v državnih gozdovih in v gozdovih samoupravnih teles - v kolikor prizadeti niso že bili oproščeni glob in odškodnin v smislu finančnega zakona za leto 1928. in 1929. V poslednjem slučaju, to je pri gozdih samoupravnih ustanovah, pri katerih odločuje upravni odbor, se bodo globe in odškodnine od slučajja do slučajja spremenile v fizično delo in se bo računalo en dan dela po Din 30. S tem zakonom bo ustanovljeno tudi iztirjevanje gozdnih odškodnin eksekutivnim putem. Vloge, ki se nanašajo na zaščito domače lesne industrije, se rešujejo z največjo naglico, da bi se akcija za zaščito domače industrije čim prej izvedla. Razmejitve gozdov v južni Srbiji so prekinjene zaradi zime in se bodo nadaljevale, čim bo dopuščalo vreme in proračunska sredstva. Glede pogozdovanja golčav izdelujejo v ministrstvu primeren zakonski načrt in se bo pogozdovanje izvedlo potom privatne inicijative. Razen tega se pripravljajo pravilnik za uporabljanje fonda za pogozdovanje. Po tem pravilniku se bo dajalo zemljo v nakup za dobo 10 let proti letni najemnini 1 Din za hektar. Najemniki bodo morali v dveh letih najeto zemljišče ograditi in posejati z rastlinami, ki hitro rasejo. Ako zemljišča ne bodo pogozdili, ga bodo morali vrniti državi, če pa jim bo pogozdovanje uspelo, bo postalo zemljišče njihova last. Izdana je tudi naredba, da se onih 6% obresti izvirajočih iz raznih prodajnih pogodb, porabi v prvi vrsti za pogozdovanje golčav in jas. Za dela na terenu so že odobreni potrebni krediti. Končno je ministrstvo, da najde način za olajšanje krize naše lesne industrije, sklicalo anketo, ki se bo vršila 2. marca t. l. v Beogradu.

× **Za pospeševanje našega izvoza jaje.** Zadnji statistični podatki našega izvoza jaje za preteklo poslovno dobo izkazujejo, da se je naš izvoz jaje v zadnjem letu zvišal za polnih 25%. Iz tega razloga je poljedelsko ministrstvo izdalo potom podrejenih organov inicijativo, da bi se naši produkciji jaje v bodoče posvečalo še več pažnje. V ta namen se namerava vzpo-

staviti večje število vzornih kokoških farm, ki bi imele nalogo, da vzgojijo nov tip kokoške, ki bi v vsakem oziru odgovarjala našim klimatičnim razmeram. Naši slovenski perutninarji so menjaja, da bi bilo potrebno ustvariti več raznih tipov, ker so naše klimatične razmere v posameznih predelih države tako različne, da bi nam splošen jugoslovanski tip absolutno ne mogel zadostovati. Glavna stvar izboljšanja našega izvoza je, da dobimo jajce, ki bo po svoji teži in kakovosti zmoglo konkurence na mednarodnih tržiščih. Poleg tega pa bi bilo potrebno, da se energično uredi vprašanje žigosanja jaje, kakor tudi, da se pospeši brežihben in dovolj hiter prevoz. Naša štajerska zadruga je pokazala v dobi njenega plodonosnega delovanja toliko strokovnega znanja in toliko smisla za napredek, da bi meročajnim krogom nujno priporočali, da se njeni nasveti prav resno upoštevajo.

× **Važno za izdelovalce in prodajalce kisa.** V smislu členov 213. in 219. »Pravilnika o natančnejših določilih za izvrševanje zakonov o nadzorstvu nad živilci z dne 3. junija 1930., ki je bil objavljen v 23. kosu »Službenega lista« Dravske banovine z dne 4. septembra 1930., se sme namizni očet odšel dati v promet samo, če ima najmanj 4% octovne kisline. Ker se je pri nas namizni očet doslej prodajal tudi manj močen, je treba računati s tem, da se bo odšel prodajal močnejši, kar utesne imeti za posledico tudi malo povišanje cen.

Dobave

Dne 19. februarja se bo vršila pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 1 jermenice. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega lesa: do 13. februarja t. l. pa glede dobave 100 kg motvoza. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Dne 19. februarja t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave 70 ton avionskega bencina. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave kruha: Dne 20. februarja t. l. pri Komandi mesta Sušak na Sušaku; dne 21. februarja t. l. pri Komandi vojnega okroga v Varaždinu; dne 23. februarja t. l. pri Komandi mesta v Murski Soboti. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah).

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 11. februarja tega leta ponudbe glede dobave 200 kg masla; do 17. februarja t. l. pa glede dobave 3000 kg riža, 2000 kg kave in 3000 kg masti.

Vršile se bodo naslednje ustmene licitacije glede dobave mesa za čas od 1. aprila 1931 do 31. marca 1932. Dne 7. februarja t. l. pri 25. artilerijskem polku v Petrinji; dne 9. februarja t. l. pri 25. pešadijskem polku v Sisku in pri Otočackem vojnem okrogu v Otočcu; dne 11. februarja t. l. pri 55. pešadijskem polku v Bihaču; dne 13. februarja t. l. pa pri Komandi mesta v Gospiću in pri Intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah). Dne 21. februarja t. l. se bo vršila pri Direc-

ciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave raznega telegrafskega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe glede dobave rešetk za parne kotle.

Mjesni upravni odbor bratske blagajne v Kanjanu sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega lekarniškega materiala (kaliko-povoji, hidrofilna tkanina, vata, škaltjice za zdravlila, zamaški za medicinske steklenice, vasilin itd. itd.).

Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 21. februarja t. l. ponudbe glede dobave 50.000 komadov kapsol.

Borzna poročila

dne 10. februarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 10. februarja. Amsterdam 22:79, Berlin 13:475—13:505, Bruselj 7:919, Budimpešta 9:9014, Curih 10:9590, Dunaj 7:9549—7:9849, London 27:85, Newyork 56:62, Pariz 22:251, Zagreb, 10. februarja. Amsterdam 22:79 bl., Dunaj 7:9549—7:9849, Berlin 13:475—13:505, Bruselj 7:919 bl., Budimpešta 9:8864—9:9164, London 27:85—27:825, Milan 296:01—298:01, Newyork ček 56:52—56:72, Pariz 22:51—22:51, Praga 167:44—168:24, Zürich 1094:40—1097:40, Praga 167:44—168:24, Trst 296:90—297:07.

Beograd, 10. februarja. Amsterdam 22:76 do 22:82, Berlin 13:4750—13:5050, Budimpešta 9:8864 do 9:9164, Curih 10:9440—10:9740, Dunaj 7:9544 do 7:9844, London 27:85—27:825, Milan 295:90 do 297:90, Newyork 56:52—56:72, Pariz 22:51 do 22:51, Praga 167:44—168:24.

Dunaj, 10. febr. Amsterdam 285:92, Beograd 12:5513, Berlin 169:31, Bruselj 99:34, Budimpešta 124:23, Bukarešta 4:235, Kopenhagen 190:35, London 34:6125, Madrid 72:50, Milan 37:27, Newyork 711:75, Pariz 27:90, Praga 21:065, Sofija 5:1585, Stockholm 190:70, Varšava 9:773, Curih 137:53.

Curih, 10. februarja. Beograd 9:1275, Pariz 20:305, London 25:17, Newyork 517:65, Bruselj 72:25, Milan 27:105, Madrid 52:30, Amsterdam 207:85, Berlin 123:08, Dunaj 72:72, Sofija 3:75, Praga 15:315, Varšava 58, Budimpešta 90:35.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 10. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86:50—87, voj. škoda ar. 419—419:50, kasa 419—419:50, feb. 416:50—417, marc 416 d., maj 419 bl., junij 417—418, 4% agr. obv. 49:50 do 50:50, 7% Bler 82—82:12 (82—82:125), 8% Bler 92—92:75, 7% pos. hipot. b. 81:12—81:25 (81:25). — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 975—980, Udružena 194—196, Ljublj kred. 125 d., Medjunarodna 68:50 d., Narodna banka 8050—8250. — Industrija: Sečerana Osijek 280—285, Trboveljska 342:50—344, Slavonija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 10. februarja. 7% inv. pos. 88, 4% agr. obv. 49:50—50:50, 7% Bler 82:25—82:375, 6% begluške obv. 67:75, vojna škoda 419:50 do 420:50, ult. feb. 415:50, ult. junij 416:50—417:50, Narodna banka 8120.

Dunaj, 10. februarja. Bankverein 16:50, Kred. zavod 46:90, Dunav-Sava-Adria 15:25, Prioritete 92:45, Trbovlje 43:40, Leykam 3:40.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 10. februarja. 7% Bler 80—80:625. Newyork, 10. februarja. 8% Bler 91:50—92:50, 7% Bler 80:50—81, 7% pos. drž. hip. b. 79:50 do 81.

Žitna tržišča

Tendencja na ljubljanskem tržišču neizpremenjena evrsta, promet: 1 vagon pšenice, 1 vagon koruze.

Novi Sad, 10. februarja. Pšenica: 79-80 kg: baška okolica N. Sad 152:50—157:50, Sombor 143—147:50, srednjebaška 155—157:50, sremska 78 kg 137:50—142:50, slavonska 78 kg 140 do 142:50, 77-78 kg 137:50—140. Koruza: sremska garant. 76—78, baška, sremska ladja Sava predčasno suha 82:50—85:50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 9 vag. koruza 22, ječmen 1, moka 6, otrobi 5 vag. Tendencja: trdna.

Sombor, 10. februarja. Koruza: baška, nova sremska garant. 77:50—82:50, nova februar 80 do 85. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencja: prijazna. Promet: 140 vagonov.

Budimpešta, 10. februarja. Tendencja: neenotna. Promet: živahen. Pšenica: mare 14:86—15:55 (14:98—14:99), maj 14:95—15:52 (15:01—15:05), Rž: mare 11—11:07 (10:99—11), maj 11:15 do 11:32 (11:15—11:16). Koruza: maj 12:46 (12:50 do 12:51).

Ljubljansko lesno tržišče
Tendencja neizpremenjena mlačna, brez prometa.

Sport

Razpis.

Smučarski klub Celje priredi v nedeljo dne 15. februarja 1931 smučko tekmo za klubovo prvenstvo s startom pri Celjski koči in ciljem v Storah. Tekmuje se po pravilih JZSS in sicer v sledečih kategorijah: a) seniorji od 18 let dalje; b) juniorji do 18 let; c) dame. Dolžina proge za seniorje približno 22 km, za juniorje in dame približno km 4 s startom na Romanci pri Svetini in ciljem v Storah. Zrebanje in popis proge se vrši eno uro pred startom v Celjski koči. Start v nedeljo dne 15. februarja t. l. ob 11. uri, za juniorje in dame eno uro pozneje. Prijave sprejema Smučarski klub, Celje, gg. Ervin Gračner in Edo Paidasch do 14. februarja do 13. ure zvečer. Prijavnina za tekmovalca 10 Din. Naknadne prijave proti dvojni prijavnini najpozneje pol ure pred startom. Vsi tekmovalci morajo biti verifikirani pri JZSS.

Darila: Seniorji: 1. kip smučarja; 2. klubski znak na marmornati plošči; 3. klubski znak; — Juniorji: 1. nove smučke; 2. klubski znak v marmornasti plošči; 3. klubski znak; — Dame: 1. Nove smučke; 2. klubski znak na marmornati plošči; 3. klubski znak.

Zmagovalec v kategoriji seniorjev postane klubski prvak za leto 1931. Razdelitev daril in ob-

java doseženih rezultatov se vrši istega dne popoldan ob 16. uri v gostilni Andrinek v Storah.

Smučarski klub Celje.

Propagandno skakanje na Hansenovi skalnici v Bohinju. — Bogomir Šramel skočil 36-50 m, prejšnji dan v treningu dosegel 42 m.

Iz Bohinja smo prejeli:

Propagandno skakanje na Hansenovi skalnici v Bohinju se je vršilo v nedeljo popoldne ob 2. uri. Ze v petek so skalnico pod vodstvom inž. Sodje kar najbolje uredili in nametali in stekali dovolj snega. — V soboto je bila že nivelizirana. G. Bogomir Šramel je dosegel že v petek zvečer in v soboto jutraj izvedel 6 skokov, pri tem je dosegel v četrtem skoku 42 m daljine.

V sijajnem stilu in z neverjetno sigurnostjo je g. Bogomir Šramel v nedeljo popoldne izvedel tri skoke in dosegel 36,5 m.

Skakala sta mladi 16 letni Selan Jože (Sm. K. Boh.) in Ravnik (Bratstvo, Jesenice). Selan je dosegel 20 m v lepem stilu. — Večje udeležbe skakalcev ni bilo, ker so odšli na medletne skokalne tekme na Bled. Lepa pravilna skakalnica bo gotovo vsakemu skakalcu v največje zadovoljstvo.

Zadivil pa je številno publiko tudi razgled raz skalnic na triglavsko pogorje in moremo reči, da je po legi ta skakalnica najlepša v Evropi, čemur potrjujejo vsi, ki so videli že mnogo krajev. Skakalnica bo vzdrževana vse do olimpijade; v nedeljo bo redni trening, ako bi pa kdo želel trenirati med tednom, naj se javi na županstvu v Bohinjski Bistrici.

Najmodernejšie vzorce

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur
veže najfineje in najceneje tvrdka

Matek & Mikeš

Ljubljana, Dalmatinova 13

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Nogavice, roka-

vice, volna in

bombaž 463

najceneje in v veliki

izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg

Gg. odvetnike,

notarje in tr-

govce

opozarjamo, da dobijo

zakon o nelegalni kon-

kurenci v upravi »Ju-

goslovana«. — Cena

Din 6.—.

Gamsov

čop 590

(Gamsbert) krasni eksem-

plari. Gar. pristna anti-

loška diako, temna, polna,

meko mehadravo, z lepim

belim robom, 16 cm dolga

diako, stane z okrasnim

tulecem samo 40 Din; po-

sečno lep eksampler s po-

srebrnim tulecem in grand-

lom skupaj samo 70 Din;

dvojnomočna, 18 cm dolga

diako s tulecem in grandiom

100 Din (priložnostni nakup)

razpoložljiva po postnem

povzeli vezalnica

kozjih brad

H. FENICHEL, Wien IX.

Nussdorferstr. 68/3.

ŠTAMPILJE

za vse urade, novo

predpisane, v latinici

in cirilici izdeluje po

jako kulantnih cenah

Graverski zavod

Sitar & Svetek

Ljubljana, Sv. Petra 18

Uradnik, mlad,

dobro situiran, išče

elegantno sobo, stro-

govo separirano. Ponud-

be na oglasni oddelek

pod »Dobro situiran«.

Elegantne maske,

kostume, posodim po

Din 100.—. Naslov v

upravi »Jugoslovana«.

Stanovanje

za takoj, po možnosti